DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVI. évfolyam 239. szám — 1939 október 21 szombat — Ára: 12 fillér

A török-angol-francia egyezmény hatása

Az északi államok szövetsége Finnország mögött áll

Szombaton újra Moszkvába utazik a finn bizottság

Helsinki, okt. 20. **Erkko külügyminiszter pénteken délben külön repülőgépen Stockholmból Helsinkibe érkezett. Péntek délután a finn kormány hosszabb ülést tartott, amelyen kidolgozták a finn tárgyalóbizottság felhatalmazását és az utasításokat. A finn bizottság szombaton este ismét Moszkvába utazik. Lehetséges, hogy a Paasaviki vezetése alatt álló bizottság ez alkalommal másként lesz összeállítva. A finn tájékoztató központ cáfolja azt a londoni jelentést, hogy Moszkva elégedetlen a Finnországgal való tárgyalások lassú ütemével.** (MTI.)

Róma, okt. 20. (Magyar Távirati Iroda.) A Corriere della Sera helsinkii tudósítójának jelentése szerint Kalininnak Roosevelt elnökhöz intézett válaszában Finnország annak megerősítését látja, hogy Szovjetoroszország katonai szövetséget akar felajánlani Finnországnak.

A finnek el vannak tökélve arra, hogy ellenállnak ennek a törekvésnek.

A tudósító több nagyrangú finn diplomatával és tiszttel beszélgetett, akik mind hangoztatták, hogy Finnország fenntartja szigorú semlegességét.

Stockholm, okt. 20. Az északi államok szövetsége minden tekintetben azonosítja magát Finnországgal. Amikor Finnország lábhoz tett fegyverrel várja a Szovjet válaszát, az északi államok szövetsége minden erejével ott áll Finnország mögött, felkészülve az ellenállásra.

Északi védelmi liga alakult Stockholmban

Paasikivi holnap utazik vissza Moszkvába

Róma, okt. 20. **A Popolo di Roma helsinki külön tudósítójának jelentése szerint a Stockholmban kiadott közlemény végeredményben északi védelmi liga megalakítását jelenti még akkor is, hogyha nincs is benne szó szorosan vett katonai záradékokról. Veszély esetén a semleges blokk azonnal koalícióvá alakul át és ehhez nincs szükség semmiféle írott megegyezésre. Finn körökben biztosra veszik, — írja a tudósító — hogy ha Szovjetoroszország csapatai átlépnék a karéliai határt, az északi államok együttes erővel támogatnák Finnországot, amely most lábhoz tett fegyverrel várja Szovjetoroszország válaszát. Paasikivi, Finnország rendkívüli megbízottja, holnap tér vissza Moszkvába.**

Paasikivi egyébként fogadta az olasz tudósítót, de kikötötte, hogy semmiféle politikai kérdésről nem lesz köztük szó. Csak annak a kijelentésére szorítkozott, hogy leírta a tárgyalóhelyiségeket és a tárgyaló személyiségeket. Megjegyezte, hogy a megbeszélések délután öt és félhét között, majd éjjel féltíz és éjfél között tartottak. Ez az időszak — mondotta a finn követ — egyáltalán nem lepett meg. Régi ismerője vagyok az oroszoknak és tudom, hogy nem szeretnek korán kelni, hanem ahelyett inkább késő éjjelig dolgoznak.

Igy volt ez a cárok idejében és így van ez ma is, e tekintetben tehát Szovjetoroszország nem változott. Paasikivi megjegyezte ezután, hogy Molotov részéről igen szívélyes meghívásokat kapott, hogy látogassa meg a moszkvai színházakat, kiállításokat és vásárokat.

Az a benyomásom — jegyzi meg végül a tudósító, — hogy ha a finn megbízottnak nem kellett volna meghallgatnia Molotov követeléseit, Moszkvai látogatása egészen kellemes kirándulás lett volna. (MTI.)

Többszáz kommunistát letartóztattak Finnországban

Helsinki, okt. 20. Finnországban többszáz kommunistát letartóztattak, akik földalatti propagandát fejtettek ki, különösen a hadsereg körében. (MTI.)

Törökország, Irak, Irán, Afganisztán közös magatartásra készül

Róma, okt. 20. **A Messaggero kairói jelentése szerint az iraki miniszterelnök Bagdadban rádióbeszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy Irakot szövetségi szerződés köti Nagybritanniához, továbbá Törökországhoz, Iránhoz és Afganisztánhoz. Ennek a két szövetségnek védelmi jellege van. A miniszterelnök hangoztatta, hogy Irak készen áll arra, hogy eleget tegyen kötelezettségeinek. Irak felhívja az arab világot, hogy támogassa ezt a külpolitikát. Arab körökben arra számítanak, hogy a négy közelkeleti szövetséges hatalom, nevezetesen Törökország, Irak, Irán és Afganisztán, a közeljövőben értekezletre ül össze, hogy megállapítsa magatartását a török-orosz tárgyalások megszakításával kapcsolatban.**

Az „Ahram" című lap isztambuli jelentése szerint a moszkvai tárgyalások során megvizsgálták a közelkeleti államok és Oroszország viszonyát is. A török kormány hir szerint kijelentette, hogy nem módosíthatja közelkeleti politikáját Irán, Irak és Afganisztán előzetes beleegyezése nélkül. A lap szerint úgy látszik, hogy Oroszország szeretné széttörni a közelkeleti szövetséget és éppen ezért az érdekelt hatalmak jónak látják, hogy értekezletre üljenek össze, hogy közösen foglaljanak állást a Szovjet terjeszkedési törekvéseivel szemben.

Ugyancsak az Ahram arról értesül, hogy Szovjetoroszország azzal fenyegette meg Törökországot, hogy megtámadja, ha a Dardenellákat érintő követeléseit nem teljesitik. Az oroszok meg szeretnék törni a balkáni szövetséget is, hogy igy elhárítsák terjeszkedésük akadályait. (MTI.)

A német lapok erősen bírálják az ankarai egyezményt

Berlin, okt. 20. **Törökország és a nyugati hatalmak között kötött segélyegyezménnyel foglalkozva, a német lapok megállapítják, hogy a dolog előzményei szoros összefüggésben álltak Anglia bekerítő politikájával. Több lap hangoztatja, hogy a szerződés sok tekintetben homályos. Igy elsősorban nem világos — írja a Hamburger Fremdenblatt berlini tudósítója —, hogyan és ki ellen érvényesül a nyugati hatalmaknak megígért török segítség. A tudósító az egyezménynek abból a szakaszából, amely szerint a török támogatás érvénybe lép, abban az esetben is, ha a nyugati hatalmak részéről Romániáak és Görögországnak nyujtott biztosítások következtében viszály törne ki, Angliának azt a szándékát olvassa ki, hogy ki akarja szélesíteni a mostani viszályt. A Görögországnak nyujtott kezesség viszont kerülő úton Olaszországot érinti, jóllehet, Róma és Athén között a legjobb diplomáciai kapcsolatok állanak fenn. A Romániának nyujtott angol-francia biztosíték azonban felveti a kérdést, vajjon ki ellen volt erre egyáltalán szükség. Különben is ez a biztosíték csak úgy képzelhető el, ha a Dardenellákat megnyitják a nyugati hatalmak hadihajói számára. Ebben rejlik egyébként a szerződés Moszkva elleni irányzata. Mindebből a tudósító szerint az derül ki, hogy a szerződés által leginkább érintett hatalmak Olaszország és Szovjetoroszország.** (MTI.)

Olaszország tartózkodó

Róma, okt. 20. **Róma politikai világának érdeklődése az angol-török-francia egyezmény felé fordul. Illetékes olasz körökben a legteljesebb tartózkodást tanusítják a helyzettel kapcsolatban s az olasz sajtó is minden magyarázó szöveg nélkül közli a hármas egyezmény szövegét s az egyezménnyel kapcsolatos külföldi lapszemlét is. A Giornale d'Italia párisi jelentése szerint figyelmet érdemel az, hogy mind a párisi, mind a londoni sajtó mintegy vezénysznak engedelmeskedve, azt írja, hogy Olaszország az, amelynek az érdeke a Földközi tenger és a Balkán békéje, ellenszegül minden pánszláv nyomásnak és éppen ezért semleges balkán blokk élére szándékozik állani. A tudósító, mint hangoztatják, az érdekesség szempontjából közli a Havas iroda római tudósítójának jelentését is, amelynek értelmében Olaszországnak az a felfogása, hogy a jelenlegi körülmények között legjobb volna, ha a Balkánon fenntartanák a jelenlegi helyzetet, mert minden más megoldás beláthatatlan veszélyekkel járna. A tudósító hangoztatja, hogy Olaszország, amely állam nélkülözhetetlenül szükséges eleme a balkáni helyzet megszilárdulásának, azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a semleges dunai és balkáni államok élére álljon. A Tribuna londoni tudósítója szerint az angol diplomácia ezzel két célt igyekszik elérni, az orosz-török tárgyalások folytatását párhuzamosan az ankarai szerződéssel és az olasz-török közeledés előmozdítását, hogy elejét vegyék annak, hogy a háborús viszály esetleg a Földközi tengerre is kiterjedjen. Mint a tudósító hangoztatja, Londonban mindent elkövetnek annak érdekében, hogy eloszlassák Románnak azt a gyanuját, hogy az ankarai egyezmény esetleg Olaszország ellen irányul és ezért nyomatékosan hangoztatják, hogy Olaszország, Törökország és a nyugati hatalmak balkáni érdekei azonosak. Csak a jövő mutatja majd meg — írja végül a tudósító, — vajon az a ragyogó kép, amelyet az angolok festenek, nem csupán spanyolfal, amely eltakarja az ankarai szerződés bizonyos záradékainak igazi értelmét.**

Washington, okt. 20. **Az Egyesült Államok politikai köreiben az angol-francia-török egyezmény aláírását a szövetséges hatalmak diplomáciai sikerének tekintik. Washingtoni vélemény szerint az egyezmény első hatása az lesz, hogy a szövetséges hatalmak a Földközi-tengeren súlyos gondoktól szabaduljanak meg. Ugyanezek a körök megelégedéssel látják, hogy Délkelet-Európában a békés államok kapcsolatai egyre erősödnek.** (MTI.)

Nagy eseménynek tekintik Párisban...

Párizs, október 19. Az angol-francia-török kölcsönös garanciaegyezmény megkötését Párizsban rendkivüli horderejü világpolitikai eseménynek és a nyugati nagyhatalmak diplomáciai sikerének tekintik, amely alapot szolgáltat a balkáni és keleteurópai erők átcsoportosítására.

Illetékes francia helyen nyomatékosan hangoztatják, hogy az egyezmény megkötése lényegesen megszilárditja a demokrata nagyhatalmak kelet európai és kisázsiai helyzetét. Kétségtelennek tartják Párizsban, hogy az ankarai megegyezés a nemzetközi események további menetére kedvező kihatással lesz.

Weygand francia és Wabel angol tábornok ankarai látogatásával kapcsolatban beavatott francia körökben kijelentették, hogy a török fővárosban rövidesen nagyfontosságú francia-angol-török vezérkari tárgyalások indulnak meg.

Törökország magatartásáról a legnagyobb elismerés és méltánylás hangján nyilatkoznak Párizsban és úgy vélekednek, hogy Ankara kormánya nem csupán a balkáni és keletföldközi tengeri, hanem az egész europai biztonság ügyének is nagy szolgálatot tesz.

Az Excelsior-ban Marcel Pays kifejti, hogy hátsó gondolat nélküli öröm mel látják ,hogy Moszkva és Ankara baráti kapcsolataiban nem állott be változás. A nyugati nagyhatalmak kormányainak meggyőződése az, hogy a francia, angol-török megegyezés semmiről szempontból sem összeegyezhetetlen a török-szovjet jóviszonnyal.

Helyeslés Angliában

London, okt. 20. **Angol politikai körök nagy helyesléssel fogadták az ankarai egyezményt és az angol külpolitika sikerének tudják be.**

A Times vezércikke az ankarai egyezmény messzemenő jelentőségét hangsúlyozza a földközitengeri béke szempontjából s megállapitja, hogy az egyezmény a délkeleti országokat megszilárditja s támogatja abban, hogy független politikát folytathassanak.

A Times budapesti jelentése arról számol be, hogy Magyarországon élénk érdeklődést keltett az ankarai egyezmény és élénk figyelemmel kisérik Törökország és Finnország szilárd magatartását.

A Times és a Daily Mail jelentése szerint Papen, Németország csalódott ankarai nagykövete nem tér vissza a török fővárosba.

A stockholmi konferencia eredménye is örömteljes fogadtatásra talált Londonban. Megállapitják, hogy az északi államok szolidárisak egymással és Finnország érdekében minden segitségre készek. Az északi államok ugyan visszautasitották a közvetlen békeközvetitést, de készségüknek adtak kifejezést a béketörekvések támogatása terén.

A Daily Mail és más lapok kiemelik, hogy a stockholmi értekezlet ugyanazokat az elveket hirdette, mint a nyugati hatalmak. A Daily Telegraph Finnországot biztositja a demokráciák legnagyobb rokonszenvéről.

Szaradzsoglu orosz torpedórombolón hazaérkezett

Isztanbul, okt. 20. Szaradzsoglu külügyminiszter pénteken 12 órakor huszonnyolcnapi távollét után Istanbulba érkezett. A külügyminiszter nem az elébe küldött török személygőzösön utazott vissza Oroszországból, hanem a Moszkva Orosz torpedórombolón.

Az a körülmény, hogy egy orosz hadihajó, fedélzetén a vendég török külügyminiszterrel, befutott a Boszporuszba, hangsúlyozza azt a hagyományos és Ooroszország biztonsági szükségletének megfelelő érdeklődést, amelyet Oroszország a tengerszorosok iránt tanusit. A török külügyminiszter pénteken továbbutazott Ankarába, ahol Anglia és Franciaország katonai küldöttségei tartózkodnak. (MTI.)

Moszkva, okt. 20. Szaradzsoglu török külügyminiszter táviratot intézett Molotov külügyi épbiztoshoz és na népbiztosok tanácsának elnökéhez, amelyben köszönetet mond azért a szivélyes fogadtatásért és vendégszertetért, amelyben moszkvai tartózkodása alatt részesitették.

Molotov válasziratában többi között kifejezésre juttatta, hogy boldogan állapitja meg, hogy a moszkvai eszmecsere újból megerősitette a Szovjetoroszország és Törökország között fennálló barátságos kapcsolatokat. (MTI.)

Német és francia hadijelentések

Berlin, okt. 20. A véderőfőparancsnokság közli:

Nyugaton a Saarbrückentől délkeletre levő határterületen lefolyt harcok befejezése után ismét csendes a helyzet. Helyi tűzérségi és felderitő tevékenységtől eltekintve az egész arcvonalon nem volt különösebb esemény.

Páris, okt. 20. Október 20-án reggel a következő hivatalos jelentést adták ki:

Nyugodt éjszaka, esős idő. Sok ponton mindkét részről járőrtevékenység.

A 20-án este kiadott hivatalos jelentés ezeket tartalmazza:

A Mosel és a Saar között előőrs és felderitő tevékenység volt észlelhető. Néhány foglyot ejtettünk. Ugyanezen a területen a tűzérség helyi jelentőségű tevékenységet fejtett ki. A Saartól keletre elterülő egész arcvonalon teljes a nyugalom. (MTI.)

Német szakértők szerint szó sem volt nagyszabásu támadásról

Berlin, okt. 20. **Német szakértők szombaton külföldi ujságiók előtt cáfolatot adtak azzal a francia beállitással szemben, hogy az utóbbi napokban a német hadműveletek során nagy szabású támadásról lett volna szó. Ezzel kapcsolatosan kijelentik, hogy már csütörtökön nyilvánosságra hozott német összefoglaló hadijelentés megcáfolja az ilyen beállitást. A franciák a megszállt területeket önként ürítették ki. Legfeljebb a német utánnyomulás üteme lepte meg a franciákat azon a német határsávon, amelynek megszállása számukra lényegesen hosszabb ideig tartott és amelyet most feladtak. A csütörtöki hadijelentésből kétségtelenül kitűnik az is, hogy nagyobb kiterjedésű harcok nyugaton nem játszódtak le. Az egyes vállalkozásokban a** francia **erők száma csak egyetlen egy esetben volt egy egész ezred, különben legfeljebb egy századot tett ki.** (MTI.)

London, okt. 20. A csapatszállitásokról péntek este kiadott hivatalos jelentés szerint egy hónap alatt 500 hajó szálitotta az expediciós hadsereg egységeit francia kikötőkbe. A csapatszállító hajókat a francia hajóhad egységei kisérték és azok látták el a kikötők védelmét is. A hajók éjszakánként futottak be a kikötőkbe (MTI.)

Páris, okt. 20. A windsori herceg és a glouchesteri herceg a francia harctéren szemlét tartott az angol ezredek különitményei felett. Kiséretükben volt lord Gorth tábornagy, az angol hadsereg főparancsnoka.

A németek ellenséges hajónak tekintik az angol védelem alatt haladó semleges hajókat

Berlin, okt. 20. Politikai körök értesülése szerint az angoloknak az a kisérlete, hogy mint már a világháborúban is kiséretet adnak a semleges kereskedelmi hajóknak, arra késztette Németországot, hogy nyilatkozatot tegyen a semleges államok részére. Ebben német részről arra emlékeztetik a semleges államokat, hogy az angol ajánlat a nemzetközi jog szerint megfosztja a semleges hajókat semlegességüktől, aminek következtében éppen úgy kezelhetők, mint az ellenség hajói.

Róma, okt. 20. (Magyar Távirati Iroda.) **Amsterdamból jelentik: A „Telegraaf" című lap azt irja, hogy holland szakértők véleménye szerint a német tengeralattjárók egészen új típusú torpedókkal hajtják végre támadásaikat.**

Valószinűnek látszik, hogy hajók torpedóinak hegye magnetikus és igy minden esetben eltalálják célpontjukat.

Német repülők Skócia felett

London, okt. 20. (Havas.) Hivatalosan jelentik, hogy péntek délelőtt 11 óra tájban egy repülőgép, amelynek nemzetiségét nem tudták megállapitani, tárepülte a Forth öblöt. Bombatámadást nem jeleztek. Félóra elmultával az első légiriadó végén kevéssel később második légvédelmi riadó volt. A Forth öböl környékének egyik vezetőtisztviselője kijelentette, hogy csak egy ellenséges repülőgépet láttak, de a gépről bombát nem dobtak. A repülőgép északnyugati irányban gyorsan eltünt és három angol vadászrepülőgép vette lüdözőbe. A péntek délelőtti légiüldözés túlnyomórészben Skócia nyugati felében zajlott le. (MTI.)

A svéd király válasza Rooseveltnek

Stockholm, október 20. (Havas.) **Gusztáv svéd király válaszolt Roseveltnek és a latin-amerikai államok elnökeinek azokra a távirataira, amelyeket rokonszenvük jeléül az északi országok államfőinek találkozójára küldtek.**

A svéd király válaszában rámutat arra, mennyire értékelték az északi országok államfői az államaik irányában megnyilvánult rokonszenvet.

— Ezek az országainkban meleg fogadtatásra talált üzenetek — irja az uralkodó — értékes támaszt adtak és bátorításunkra szolgáltak abbeli erőfeszitéseinkben, hogy tanuságot adjunk szilárd elhatározásunknak, amely szerint a nemzetközi jog alapján álló semlegesség politikáját követjük. (MTI.)

Miért lett öngyilkos Lemberg vajdája

Bródy András lapja érdekes részleteket közöl Bilyk Alfréd lembergi vajda öngyilkosságáról, aki az egyik munkácsi szállodában agyonlőtte magát. A vajda Munkácsra várta családját. Napokon át hiába. Végül egy lengyel katonatiszt elmondta neki, hogy számos lengyel menekültet agyonlőttek és az ő családja is az áldozatok között van. E hir hatása alatt a vajda szállodai szobájában öngyilkosságot követett el. Hátrahagyott levelében megirta, hogy nem tudja tulélni feleségé és gyermekei elvesztését. Félórával halála után érkezett meg Munkácsra az elveszettnek hitt család, épen és sértetlenül. A lembergi vajda holttestе mellett egymillió dollárt találtak.

A zsidótörvény alkalmazása az autófuvarozással kapcsolatban

A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki a zsidó közéleti és a gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló törvény intézkedéseinek a közhasznú gépjármű vállalatokra vonatkozó engedélyek tekintetében leendő alkalmazásáról. A rendelet értelmében közhasználatú gépjármű vállalat fenntartására engedélyt zsidónak nem szabad adni. A törvény hatálybalépésének napja 1939 május 5 előtt zsidónak kiadott közhasználatú gépjármű vállalat fenntartására jogositó engedélyt 5 év alatt 1944 május 5-ig meg kell vonni. Aki 1939 május 5 előtt ilyen engedélyt kapott, köteles 1939 november 5-ig bezáróan a kereskedelmi miniszternek bejelentést tenni.

Aki a törvény hatálybalépése után engedélyért folyamodik, vagy lejárt enegedélyének meghosszabbitását kérelmezi, annak igazolnia kell, hogy nem tekintendő zsidónak, illetve valamely mentesség megilleti. Nem kaphat közhasználatú gépjármű vállalatra engedélyt az, aki a maga neve alatt zsdó részére megkisérelte az engedély megszerzését.

Vigszinház

A világ első filmen megörökitett modern háborúja:

Condor légió

A spanyol polgárháború izgalmas eseményei!

Felejthetetlen élmény!

Rövid táviratok

Bukarest, okt. 20. Bukaresti politikai körökben nagy megelégedéssel vették a Magyarországgal bekövetkezett enyhülést.

Az enyhülés jelének tekintik itt a magyar-román vasúti egyezmény csütörtökön történt aláirását is, mely szabályozza a vasúti forgalmat Románia és Kárpátalja határán. (MTI.)

Szófia, okt. 20. (Havas.) **Papen báró ankarai német nagykövet délután átutazott a bolgár fővároson. A bolgár ujságiróknak kijelentette, hogy jelentéstételre utazik Berlinbe.**

A „Dnyevnik" berlini tudósitója szerint a német birodalom fővárosában Papen hirtelen elutazását úgy magyarázzák, mint Törökországhoz intézett figyelmeztetést. (MTI.)

Bukarest, okt. 20. **A minisztertanács ma jóváhagyta a kultuszminiszternek az előterjesztését a nagyváradi kálvinista püspökség helyzetének törvényesitéséről.**

Brüsszel, okt. 20. A luxemburgi kormány pénteken kiürittette a határmenti Mondoer és Ewronge községet és elrendelte, hogy a polgári lakosság állatállományát is vigye magával az ország belsejébe.

Nagy költségvetési vita a városi közgyűlésen

Megértést, békességes együttműködést sürgetett dr Vásáry István — A költségvetés bírálata

A tegnapi városi közgyűlás legfontosabb tárgya a költségvetés volt. Zöld József h. polgármester terjesztette elő a költségvetést, amelyet általánosságba nelfogadásra ajánlott.

Jakobovits József búcsúbeszéde

A vita első szónoka dr. Jakobovits József volt, aki búcsúbeszédet mondott és annak a tíz évnek adta meg rövid, tömör közgazdaság-történeimi képét, amely tíz év alatt ő a törvényhatósági bizottság tagja volt. Elismeréssel szólt a kormány és a város vezetőségének arról a tevékenységéről, amelyet a gazdasági válság elmulása után kifejtettek és igyekeztek megfelelő intézkedéseket tenni. Nagy érdeme a kormánynak — úgymond, — hogy az árkormánybiztosság segítségével megakadályozta az árak felemelkedését és így azt, hogy a közönség rovására egyesek meg nem érdemelt haszonhoz jussanak. Ezután a költségvetés egyes tételeit kifogásolta, majd beszédét így fejezte be:

—A tíz év alatt sohasem hiányzott a jóakarat, a jó szándék működésünkből. Sem a haza, sem a város életében nem következett be öregedés, elavulás, ellenkezőleg, felfrissülést, fejlődést, erősödést láthattunk. A zsidó törvény nem vonatkozik rám, **mert a világháborúbeli teljesítményeim mentesítenek mindenféle következmény alól, azonban a törvény intencióját magamra nézve is kötelezőnek tartom.** Felemelt fővel, bár fájdalom érzésével, de keserűség nélkül távozom a törvényhatóságból.

Szállítsák le a pótadót és a városi fa árát

Utána dr. **Kertész** Kálmán szólalt fel. Bírálta a költségvetést, de nem a bizalom meglazulása miatt a város vezetősége iránt, hanem hogy meggyőzze bizonyos kérdések helyes vagy helytelen voltáról, másrészt hogy a polgárság jogos követeléseit tárja a hivatott vezetők elé.

Kérte ezután a pótadó csökkentését, mert a város bevételei az utóbbi években egyre növekednek, a város vagyona is jövedelmezőbb most, mint régebben. Kéri a városi fa árának leszállítását, mert a város közönsége még mindig nem érzi azt az előnyt, amit a Felvidék egy részének visszacsatolása jelent ezen a téren is. A fa ára csak olyan magas, mint annakelőtte volt, sőt a puhafa még 25 fillérrel drágult is. Kéri a hortobágyi kóroda fenntartását és hogy az odakint elhullott állatok hulláinak feldolgozására megfelelő üzemet létesítsenek. **Egy év alatt 1020 elhullott jószág ment kárba.** Adatokat hoz fel arra, hogy a borjadzások elmaradása miatt a gazdákat a jövő évben súlyos károk érik a száj- és körömfájás következtében. A költségvetést elfogadja.

Dr Vásáry István beszéde a költségvetésről

Dr. Vásáry István mondott azután figyelemmel kísért beszédet.

— A közgyűlésen a tárgyalás menete — mondta Vásáry István — egész nagy változást mutat. Ebben annak jelét látom, hogy **mindenkiben él az az érzés, hogy ha valaha szükség volt minden pártban a személyi érdekeket figyelmen kívül hagyó összefogásra, ma olyan időket él a nemzet, amikor erre az összefogásra nagy szükség van.** (Helyeslés.) És el kell felejteni sok mindent, ami történt, mindenkinek, aki előtt nem egyéni, hanem a nemzeti érdek, létünk biztosításának érdeke áll. (Ugy van, helyeslés.)

— Örömmel állapítom meg, hogy az utóbbi évek gyakorlatával szemben a város költségvetése és zárszámadása **nem egyszerű igen, vagy nem kimondásával intéztetik el, hanem behatóan foglalkoznak ezzel a kérdéssel,** ami mégis elsőrangú fontosságú a város életében. Sőt amint látom, kezd visszatérni az a régi gyakorlat is, amikor a városnak gazdasági életműködését megszabó rendelkezéseknek elhatározásával foglalkozunk, nem szakítjuk ki a nemzet egyetemének életéből a várost, hanem igyekszünk a kettőt összhangba hozni és az egyik érdekébe nis, a másik érdekében is intézkedések szükségességét hangoztatni, ha azt helyesnek ítéljük.

— Hangsúlyoznom kell azonban, hogy a törvényhatóság termén kívül még mindig nem látszanak olyan jelenségek, melyekből következtetni lehetne, hogy ugyanaz a gondolkozásmód, ugyanaz az érzés, meglátás és cél vezetne mindenkit a közéletben, mint ahogy itt a közgyűlési teremben történik. Nagyon kérem azokat, akiknek módja és befolyása van intézkedni abban a tekintetben, hogy **egyszer már megértés és békességes együttműködés legyen még akkor is, ha mindenben nem azonos a felfogásunk, mert hiszen ezt elérni úgysem lehet, nem is volna kívánatos, de ne ellenségek, legfeljebb csak ellenfelek álljanak egymással szemben.** (Zajos helyeslés.)

— Itt meg kell mondanom már azt, hogy a költségvetést általánosságban,

„Pedicür"
lábápolás
50 fillér
Del-Ka-nál
Szabad bejárás vételkényszer nélkül.

a **részletes tárgyalás alapjául elfogadom, mert teljesen kikapcsolom ebből a bizalom, vagy bizalmatlanság kérdését,** minthogy a törvényhatóságok életében a költségvetés bizalom, vagy bizalmatlanság kérdésével semmiféle kapcsolatban nem áll. Ha a törvényhatóság nem fogadja el, akkor majd megállapítja a költségvetést a felügyeleti hatóság.

— Az elmult tíz esztendőt két részre kell hogy osszam és ezt a két részt kell egymással szembe állítsam. Kétszer öt esztendős ciklusról kell beszélnünk.

— Kijelentem, hogy semmiféle személyes motívum nem vezet, amikor kritikai megjegyzéseimet megteszem és semmi más nem késztet erre, csak az, hogy bizonyos jelenségekre felhívjam a figyelmet. Ha ezt kritikai formában teszem, nem azért történik, mintha ítéletet, talán kegyetlen ítéletet akarnék mondani. Célom az, hogy ami hiba látható, ezeket igyekezzen mindenki a jövőben kiküszöbölni a város életéből.

— Ebben a törvényhatósági bizottságban még mindig majdnem többségben ugyanazokat látom, akik annak a ciklusnak is tényezői, intézői, határozói voltak, amely ciklust az én szerény személyemmel össze szoktak téveszteni.

A két ciklus

Visszapillantást vetett ezután dr. Vásáry István a tíz esztendő első ciklusára, mely súlyos gazdasági nyomorúságot hozott az országra.

— Kicsit furcsa — folytatta, — hogy amikor így állott az első öt évben a helyzet nemcsak Debrecenben, hanem országosan, akkor a törvényhatóságon kívül folytonosan azt halljuk, hogy az első fele a tíz éves ciklusnak hasonlíthatatlanul kedvezőbb gazdasági és pénzügyi körülmények között fejtette ki működését. Nem tesznek jó szolgálatot sem a városnak, sem a vezetőségnek, sem a kormánynak azok, akik ezt a gondolatot hirdetik.

— Az ország gazdasági és pénzügyi helyzetében javulás következett be, ha nem is olyan mértékben, mint a közönség várhatta volna. Ennek a hitnek mindenkiben élnie kell és ezt a hitet ngatják meg, ha azt mondják, hogy akkor élt a nemzet és a város hasonlíthatatlanul jobb gazdasági körülmények között, amikor e törvényhatóságnak első öt éves ciklusa volt ebben a tíz évben. **Az első öt év alatt majdnem kétmillióval csökkent a város kiadása.** Ez a csökkenés a legélesebb cáfolata annak a nem jó szolgálatnak a város szempontjából, amely ezt a két ciklust úgy állítja egymással szembe, hogy az egyikben takarékoskodnak, a másikban pazarolnak. A két milliós csökkenést nem is magamnak, nem a törvényhatóság akkor is itt ült tagjai érdemének tulajdonítom, mert rajtunk kívül eső tényezők is hatékony befolyást gyakoroltak.

— **A második ötesztendőben 9,066.000 pengőről 11,105.000 pengőre emelkedtek a kiadások.** Ha emberi indulatok rabságában szenvednék, joggal mondhatnám: ez hát a takarékosság? De nem teszem. Tudom és látom, hogy a közület életének fejlődése érdekében addig a mértékig, amíg csak meg van a lehetőség ezen a téren el kell menni és minél tovább tudunk elmenni, annál aktívabb, annál produktívabb lesz a köz élete.

— Nem vagyok hajlandó elismerni, hogy rohamlépésben lehetne fejleszteni a kiadásokat. Milyen részekből áll ez a nagy kiadási összeg? Nem több, mint 290—300.000 pengő az új tétel, amely nem fordult elő öt évvel ezelőtt. Félmillió pengőre megy ezenkívül az ujonnan felvett kölcsönök kamatszükséglete, pontosan 495.000 pengő, ellenben 1,765.000 pengő olyan kiadási tételekkel mutatkozó emelkedés van, amelyek állandó kiadások a törvényhatóság életében. Ez az a pont, ahol nem érvényesül kellően a takarékossági gazdálkodás. Ez a nagy kiadás emelkedés az állandó tételeknél **bekövetkezett akkor, amikor a tisztviselői illetmények visszaállításától még nagyon távol vagyunk.** A közigazgatás kiadásai 200.000 pengővel növekedtek, a dologi kiadások pedig 313.000 pengővel tesznek többet, mint öt évvel ezelőtt.

A tisztviselői fizetésemelésekről

— Egy szavam sem volna, ha a tisztviselők helyzetében következett volna be javulás. Nem egyedül tisztviselői érdek és nem igazságtalan ennek a kérdésnek rendezése. **A megélhetési indexszámok ma már azt mutatják, hogy a tisztviselők megélhetése ugyanannyiba kerül ma, mint volt akkor, amikor a teljes fizetésük élvezetében voltak.** A XI. fizetési osztályba tartozó tisztviselő 734 pengővel, a **X.** fizetési osztályba 880, a IX.-be tartozó 1104 pengővel kap évenként kevesebb illetményt, amit annakidején megértéssel adott oda, mert a nemzet gazdasági érdeke kívánta, amit azonban a gazdasági helyzet változása érdekében éppen olyan joggal kívánhatnak vissza nemcsak saját maguk, de a nemzet érdekében is.

Az önkormányzati terhek emelkedése

— Súlyos a helyzet a közterhek felemelkedése miatt is. Az önkormányzati teher összege 3.692.000 pengőt tett ki, az első öt év végén pedig 2.994.000 pengőt. A második öt esztendőben a 2.994.000 pengő közteher az 1940. évi költségvetésben már 3.616.000 pengővel jelentkezik. Tehát odajutottunk, ahol a tízesztendős ciklus kezdetén voltunk. Nem emelnék ez ellen sem kifogást, ha azt látnám, hogy a közgazdasági élet is elérte azt a nívót, ahol 1931-ben volt. Sem a vagyonérték, sem a jövedelem nem érték el azt a mértéket. Tul mentünk azon a határon, amelyet a törvényhatóság adóviselő képessége megengedett.

— Nem tartom indokoltnak **a faárak emelését sem, annakidején meg is fellebbeztem és különösen nem tartom indokoltnak a magas faárakat a Felvidék visszacsatolása óta.**

— A Világítási Vállalat nagy összegű szolgáltatása, amely csak az utolsó öt esztendő eredményeit véve, évi 125.000 pengő, megint csak a fogyasztó további megterhelését jelenti. Nem volna szükséges, ha nem kezelnénk ilyen könnyedén az állandó kiadások tételének dotálását.

A pótadó kérdése

— Ami a pótadó kérdését illeti, nyomatékosan hangsúlyozom, hogy **a pótadó százalékából nem lehet következtetni a pótadó magasságára,** illetőleg mértékére és ezen az alapon nem lehet összehasonlítani a dunántúli városokéval. Ezzel csak magunkat ámítanánk. Az a lényeg, hogy **hány pengő a pótadó, nem a százalék a fontos.** Az az kérdés, hogy milyen jellegűek a közadó bevételek. A községi pótadó kérdését nagy mértékben befolyásolja a forgalmiadó részesedésnek mértéke is. Lélekszám szerint Debrecenben sokkal nagyobb összeg járna a forgalmiadó részesedésből.

— Amikor a mezőgazdaság helyzetében bizonyos javulás állapítható meg, ugyanakkor Debrecen városa mezőgazdasági birtokainak jövedelme nem éri el azt a nívót, amelyet a korábbi súlyosabb gazdasági években elért. Az a meggyőződésem, hogy az első ötéves ciklusban megfizethetők voltak a bérek a városi birtokokon, akkor ma is megfizethetők.

Beruházások kérdése

— Ami a beruházásokat illeti, véleményem szerint nem lehet bizonyos kellemetlen konzekvenciák nélkül incidentaliter határozni beruházási terhek vállalása tekintetében.

— A strandfürdő hidegvíz ellátására szolgáló kutak fúrására 1937-ben 8000 pengőt állítottak be a költségvetésbe az e beruházásra szükséges kölcsön kamatszükséglete címén. A munkát nem hajtották végre, de az összeget nem hozták át a következő évre, sőt 5500 pengőt újra előirányoztak a következő évben. Ezt sem vitték át a kö-

Hungária filmszínház.
MINDENKINEK TETSZIK a
Karosszék
a rendkivül MULATSÁGOS MAGYAR VÍGJÁTÉK!
NÉZZE MEG MA DÉLUTÁN: 5, 7, 9 ÓRAKOR!
A legujabb külföldi világhiradóban: Ujabb képek a lengyel harctérről. Modlin eleste, az átadása, hadizsákmányok. A varsói helyőrség elvonulása fogolytáborokba. A német alakulatok bevonulása Varsóba. Csapatszemle, stb. stb.

vetkező évre, amikor már 11.000 pengőt irányoztak újból elő. De ezt sem vitték át a másik évre. A kutak nem készültek el és most 12.593 pengőt előirányoztak a következő esztendőre. **A 24.600 pengőt azonban az évek során községi pótadóban beszedtük, felhasználtuk anélkül, hogy valami is a létesítményből rendelkezésre állna.** A gyógyszállóra beállítottak a költségvetésbe 28.000 pengőt kamatra, igaz, hogy ebből csak 20.000 pengőt hagyott jóvá a belügyminiszter. Ezt az összeget is csak egyszer hozták át a következő év bevételeként. A további években az előirányzatok mindig jelentkeznek és községi **pótadóban** nyertek fedezetet. **Ma már a gyógyszállóra 42.820 pengőt fizetett be a költségvetés szerint a közönség és gyógyszállót nem is akarunk csinálni.**

— 1938 óta húzódik a szociális beruházások céljára szükséges bizonyos összegek beállítása, amelyeket be is szednek, de létesítmények nincsenek.

— Az idegenforgalomnál is beállítottak és beszedtek vadászház céljára 7500 pengőt. 40 szobás vadászházat akartak létesíteni. Az egész terv kutbaesett, már szó sincs vadászházról, de az adófizetők nem kapják vissza a befizetett 7500 pengőt. Hasonló a helyzet más esetekben is. Ezeket nem elítélésül, kritikaként hoztam fel, hanem okulásul, mert meg vagyok győződve, hogy akik nem szívesen érezhetnek velem együtt, ha önmagukba visszavonulva gondolkoznak erről a kérdésről, igazat fognak nekem adni és arra törekednek, hogy ezek a hibák a jövőben a város és a nemzet érdekében elkerültessenek.

Az iparosok érdekében

Galamb Ferenc felszólalásában azt kérte, hogy az ipartestület támogatására állítsanak be évi segélyt, a kisiparosoknak pedig olcsóbb áron ipari áramot bocsássanak rendelkezésre.

Ráthonyi Lajos szólalt még fel.

Nagy vagyon, kevés jövedelem

Dr. **Hódy** Béla felvetette, hogy Debrecen valóban olyan gazdag város-e, mint mondják, elég bevétele van-e s nem tul sok-e a kiadása? Debrecennek van a költségvetés szerint **168 millió pengő vagyona.** Ebből jövedelmezőül van feltüntetve 132 millió, nem jövedelmező 36 millió pengő. Az összes 168 millió vagyont terheli 37 millió pengő tartozás, a tiszta vagyon tehát 131 millió pengő. A vagyonigazgatás bevétele 3.680.000 pengő. Ebből készkiadás 2 és félmillió, tiszta jövedelem tehát 1.176.000 pengő, vagyis a vagyon 0,9 százaléka. Ennek a csekély jövedelemnek okát Hódy Béla abban látja, hogy a vagyon közigazgatási úton való kezelése drága, még drágább, mint a zárlati kezelés. Kell várnunk és óhajtanunk — mondotta — olyan reformot, mely a vagyonkezelést elválasztja a közigazgatástól. De ha nem jön kormányzati intézkedés magának a törvényhatóságnak kell kezdeményezéssel jönnie, elsősorban a zárószámadások felülvizsgálói részéről.

Kölcsey polgármester válasza

Kölcsey Sándor polgármester válaszolt ezután az általános költségvetési vita során elhangzottakra. A Hortobágy hasznosítási kérdésével kapcsolatban kifejtette, mai viszonyok között a Hortobágyot nem szabad elvonni az állattenyésztéstől. Koncedálja, hogy 40.000 hold területnél a holdanként hat pengő bevétel nem megfelelő, de várni kell az ügy rendezésével, míg évek mulva már talán elkövetkezik az ideje, hogy egy rentábilisabb jövedelmi bázissá tegyék a Hortobágyot. Örömmel állapítja meg az erdőkkel kapcsolatos fejlődés méltánylását, a város a jövőben is törekszik homokos területek fásítására.

A faár megállapítása során tett megjegyzésekre elmondotta a polgármester, hogy 1937-ben volt az utolsó ár megállapítás. A Felvidék visszatérése reményt nyujtott, az árcsökkentés lehetőségére. De utóbb olyan magas fuvar- és kitermelési költségek alakultak ki, hogy **az 1940. évre nem mertek az árakhoz hozzányulni,** bár egyes tételeknél történt olcsóbb ármegállapítás így is. A felvidéki fa jelentőségét abban látja elsősorban, hogy nem kerül annyi román fa piacra. A pótadó leszállítási kéréssel kapcsolatban megállapította, hogy a pótadó nem magas. Sok helyen háziszemét fuvarozás monopolizálása és házbérfillér bevezetése által szerencsésebb helyzetben levő városokban is magasabb pótadót vetnek ki. A vendégellátásra azért kellett nagyobb összeget felvenni, mert Szendy budapesti főpolgármester értesítése szerint a **nemzetközi városkongresszus résztvevői Debrecenbe is eljönnek.**

A tanyaigazgatás gyorsításával kapcsolatban a járlatlevél kiállításnál tényleg voltak torlódások — állapítja meg a polgármester, — ezeket azonban a tisztviselők kétszeres létszámra emelésével megszüntették. A multban már javasolta, hogy próbaképpen két helyen vezessék be a tanyai közigazgatási kirendeltséget, mint ismeretes, ezt a belügyminiszter úgyszólván nem hagyta jóvá. Egyébként a miniszterelnök a napokban publikálta, hogy a közigazgatási reform egyik része a tanyai rendezés lesz s ennek most már nincs értelme elébe vágni. Az ebadó sokszorosát fordítja a város állategészségügyre.

— Elhangzott egy összehasonlítás — folytatta Kölcsey polgármester, — az 1929. és 1934. évi költségvetés között. Eszerint 1929-ben a szükségletek főssommázata 10.960.000 pengőt tett ki, 1934-ben 9.060.000 pengőt, tehát egymilliókilencszázezer pengővel szorította le a város öt év alatt a kiadásokat. Ez az jelenti, hogy a józan takarékoskodás útján haladtak. Azért állt elő 600.000 pengő csökkenés, mert a törvényhatóság ezidőben csökkentette a közalkalmazottak javadalmazását, a dollár értékének zuhanása folytán állt elő 750.000 pengő és az akkori viszonyok idézték elő, hogy 300.000 pengővel kisebb összeg lett előirányozva utcák és terek rendezésére. A vagyon igazgatásnál is négyszázezer pengőn felüli megtakarítás mutatkozik, viszont az egyes épületek ebben az időben elhanyagolt állapotba kerültek. A gyógyszállóra előirányzott költségek a tervezési költségre fordíttattak, a vadászszállóra felvett összeg töröltetett. A költségvetés egyik feladata, hogy gondoskodás történjen egyes tervek fedezetének kijelöléséről s ha azok nem valósulnak meg, ez a zárszámadásban elszámoltatik. Ez minden évben így történt. Beszéde végén megállapította a polgármester, hogy a költségvetési vita nívója mindenkit csak őszinte örömmel tölthet el és köszönetet mondott a költségvetés elfogadásáért.

Lossonczy István főispán kijelentette ezután, hogy miután a költségvetést általánosságban letárgyalták, annak részleteiben való letárgyalására kerül sor. Zöld József polgármesterhelyettes ismertette részletesen az 1940. évi költségvetést, melynek tételeiről a kisgyűléssel kapcsolatban beszámoltunk. A költségvetést azután egyhangulag részleteiben is elfogadták. Ugyancsak egyhangulag elfogadták a pénzkészleteknek az 1940. évre betétként való gyümölcsöző elhelyezés tárgyában előterjesztett javaslatot.

— Idősebb embereknél, kiknek székletétele rendellenes és fájdalmas, sokszor már napi 3—4 evőkanál természetes Ferenc József keserűvíz is meghozza a megfelelő bélürülést és a kielégítő anyagcserét s így jelentős megkönnyebbülést idéz elő. Kérdezze meg orvosát!

Hat városi tisztviselői állást töltött be a közgyűlés

Tisztiügyész: dr Szentpéteri Kun Sándor, ügyészségi fogalmazó: dr Lévay Béla, közigazgatási fogalmazó: dr Lengyel József, hortobágyi állatorvos: dr Hegedüs Sándor, építészmérnök: Miklós Gyula és Máthé Géza

Debrecen város törvényhatóságának pénteki közgyűlése hat városi állást töltött be.

A tisztiügyészi állásra egyedüli pályázó dr **Szentpéteri Kun** Sándor behelyetesített tiszti ügyész volt, akit a jelölő bizottság egyedül jelölt és **egyhangulai választották meg.**

Az ügyészségi fogalmazói állásra hárman pályáztak. Dr Illyés Gábor tb. fogalmazó, aki 1934 óta áll a város szolgálatában, dr Lévay Béla behelyettesített ügyészségi fogalmazó, aki 1929 óta városi tisztviselő és dr Kovács László debreceni gyakorló ügyvéd. Leadtak dr Illyés Gáborra 25, dr Lévay Bélára 80, dr Kovács Lászlóra 6 szavazatot. **Az ügyészségi fogalmazói állásra megválasztották tehát dr Lévay Bélát.**

A közigazgatási fogalmazói állásra pályáztak: dr Daróczy István tb. fogalmazó, dr Illyés Gábor tb. fogalmazó, dr Kertész Béla ügyészségi gyakornok, dr Kiss Gábor tb. fogalmazó, dr Lengyel József tb. fogalmazó és dr Menyhárt Béla tb. fogalmazó. A jelölő bizottság első helyen jelölte dr Kiss Gábort és dr Illyés Gábort, második helyen dr Lengyel Józsefet, dr Menyhárt Bélát, dr Daróczi Istvánt és dr Kertész Bélát. Leadtak Lengyel József dr-ra 44, dr Kiss Gáborra 20, dr Kertész Bélára 38, dr Illyés Gáborra hét szavazatot. **A közigazgatási fogalmazói állásra tehát megválasztotta a közgyűlés dr Lengyel József anyakönyvvezetőhelyettest.**

A hortobágyi II. oszt. állatorvosi állásra pályáztak dr Hegedüs Sándor kisegítő állatorvos, Hendzsel Lajos újfehértói magánállatorvos és Szabó János behelyettesített hortobágyi állatorvos. A jelölőbizottság Szabó Jánost első, dr Hegedüs Sándort és Hendzsel Lajost második helyen jelölte. Leadtak Szabó Jánosra 47, dr Hegedüs Sándorra 65, Hendzsel Lajosra egy szavazatot. **Tehát megválasztották a hortobágyi állatorvosi állásra dr Hegedüs Sándort.**

Egyik építészmérnöki állásra Klinkó Aladár, Máthé Géza, és Miklós Gyula építészmérnökök. Leadtak Miklós Gyulára 55, Máthé Gézára 42, Klinkó Aladárra egy szavazatot. **Megválasztották építészmérnökké Miklós Gyula egri okl. építészmérnököt.**

A másik építészmérnöki állásra pályázott Máthé Géza és Klinkó Aladár építészmérnök. Leadtak Gézára 75, Klinkó Aladárra 4 szavazatot. A másik városi építészmérnöki állásra megválasztották **Máthé Géza nagycenki építészmérnököt.**

Az újonnan megválasztott tisztviselők azután esküt tettek. **Lossonczy** István főispán meleghangú beszédben üdvözölte a felesküdött tisztviselőket, utalva arra, hogy rendkívüli időket élünk, melyek fokozott munkát kívánnak a köz embereitől.

A megválasztottak nevében dr **Szentpéteri Kun** Sándor tiszti ügyész válaszolt, beszédében kifejezésre juttatva, hogy a mai köztisztviselők jól érzik, hogy a megsúlyosodott idők mit követelnek tőlük és magyar szívvel, a köz iránti áldozatos munkával kívánják szolgálni nemzetüket.

10.000 pengős debreceni lopások tettesét fogták el Budapesten

A budapesti rendőrség a napokban elfogta a debreceni rendőrkapitányság bűnügyi osztályának körözése alapján Kohlberg Ernő volt debreceni lakost, aki végigfosztotta gyanu szerint a vidéki városokat.

Debrecenből defektívek mentek fel Kohlberg Ernőért és a tegnapi napon Debrecenbe hozták. Nyomban megindították a vizsgálatot a Debrecenben elkövetett betörései ügyében. Megállapították, hogy Kohlberg követett el nagyszabású betörést Hartstein Nándor Hatvan uccai lakos kárráa és onnan 3000 pengő készpénzt és ékszert vitt el. Ugyancsak Kohlberg tört be Monoki Nándor lakására és onnan ékszereket lopott. Kupfer Jenő posztókereskedő Hatvan uccai lakásából szintén értékes ékszereket zsákmányolt. A debreceni betörések kárát tízezer pengőn felül becsülik. A debreceni rendőrség detektívjei megkezdték a vakmerő betörő kihallgatását.

A közgyűlés elfogadta a városi alkalmazottaktól tévesen levont nyugdíjilleimény visszafizetését

A városi közgyűlésen Csóka László polgármesterhelyettes ismertette, hogy a belügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy a városi tisztviselőktől öt éven át tévesen, az állami tisztviselőkénél magasabb összegben levont nyugdíjalap különbözete visszafizettessék. A visszafizetendő összeg 200.000 pengőt tesz ki, melyet egyösszegben fizet vissza a város a tisztviselőknek és azt 30.000 pengős annuitásos kölcsönként felveszi a város.

A közgyűlés a kisgyűlés javaslata alapján felhatalmazta a polgármestert, hogy a kétszázezer pengő kölcsönt vegye fel és egyösszegben fizesse vissza a tisztviselőknek.

Eszerint legalább részben megnyugtató módon elintézést nyert ez a régen vajudó és a debreceni **városi tisztviselők régi** sérelmét képező ügy. Magunk részéről teljesen igazságos elintézésnek azt tartottuk volna, ha a város a tévesen levont összegek után járó kamatokat is visszatérítette volna.

Az új pápai enciklika a vallásellenes tanokkal szemben foglal állást

Római jelentés szerint a pápa első nagy enciklikája október 29-én jelenik meg.

Az enciklikát a következő bibliai idézet vezeti be Ézsaiás XIV. fejezetének ötödik verséből: Összetörte az Ur a kegyesség nélkül való botját és a hatalmaskodók veszszejét. Az enciklika, hír szerint, elsősorban a vallásellenes tanokkal szemben foglal állást.

A Tisza István tér rendezése, a csillag vizsgáló és egyetemi internátus ügye

Vásáry István indítványára bizottságot küldtek ki az ügyek megvizsgálására

A városi közgyülésen dr **Balogh Sándor** főjegyző ismertette a közoktatásügyi miniszter leiratát, a Tisza István-téren felállított négy reformátor szobrának a **város részére történő ajándékozása tárgyában, miután** a város eleget tett annak a megállapodásnak, hogy háromszázezer pengővel végrehajtja a Tisza **István-tér rendezését**, aminek ellenében a kultuszminiszterium a müvészi **kiképzést vállalta. Javasolta**, hogy vegye a közgyülés köszönettel tudomásul **a négy reformátor szobrának** Debrecen város részére történt ajándékozását.

Javasolta szavazzon köszönetet a közgyülés a **szobrokért.**

Dr **Vásáry István** szólalt fel a javaslathoz, melyet nem ellenez, de természetesnek tartaná, ha a város közönségének is köszönetet mondana a közgyülés a 300,000 pengőre menő áldozatért, amelyet az egyetem előtti tér rendezéséért hozott.

— Itt tulajdonképen nem arról van szó, hogy a város ajándékot kapott a kultuszminisztertől, hanem arról van szó csak, hogy a kultuszkormány és Debrecen város között létesült megállapodás, mintegy szerződés a kultuszkormány részéről aránylag kisebb mértékben lett ezideig végrehajtva. A megegyezés ugyanis az volt, hogy ennek a térnek kiképzése **hatszázezer pengő költséggel fog megtörténni**, amelynek a felét vállalja a város, a másik felét a kultuszkormány. Debrecen meghozta a maga háromszázezerpengős áldozatát, a kultuszkormány csak százezer pengőt adott a medence kiképzésére, kétszázezer pengővel azonban hét év óta adós. A szobrok létesítési költségét — aránylag kis részt — rótt le eddig, de még mindig adós a szerződés szerint a tér müvészeti kiképzését szolgáló medence müvészi kiképzésének munkáival.

— Ha a kultuszminiszter úr fontos érdeknek mondja leiratában, hogy a Tisza István-tér idegenforgalmi szempontból müvészi kiképzésü legyen, — akkor indokoltnak tartottam volna, ha egyidejüleg értesíti a város közönségét, hogy a meghozott áldozatokért most már a miniszter is hajlandó és kész teljesíteni a vállalt kötelezettségét.

— Elhiszem, hogy a megállapodás létrejöttekor az állam kedvezőbb pénzügyi helyzetben volt, mint a munka végrehajtásakor. Azonban az állam helyzete azóta örvendetesen javult. — 1935—37-ben többmilliós beruházási programot hajtott végre a kormány, a felhatalmazás százmillióra szólt. — Az egymilliárdos beruházási programban is többszáz milliót bocsátottak a kormány rendelkezésére, beruházási célra. Helyes volna, ha megfelelő lépések történnének a város jogos érdekeinek kielégítése tekintetében.

— Még másik két ügyre is kénytelen vagyok rámutatni. **A város 72,000 pengő áldozatot hozott a csillagvizsgáló felállítása érdekében.** Megállapítom, hogy a kormány eljárása nem alkalmas arra, hogy a város és a kormány a jövőben közösen végrehajtandó munkálatok tekintetében egymással megegyezést kössenek, mert ebben a kérdésben is a város eleget tett vállalt kötelezettségének és megint a kultuszkormány hét esztendeje adós a kötelezettség teljesítésével.

— A harmadik ügy az **egyetemi internátus kérdése.** Ez különösen időszerü az utóbb bekövetkezett események folytán, mivel az egyetemi hallgatók száma meglehetős mértékben megnövekedett. Egyesség jött létre a kultuszkormánnyal az internátus létesítési költsége felét vállalta, másik fele a tiszántúli megyék és városok terhe alapítványok létesítésével. 1932 okóber hónapjában a minisztertanács közmunkákra 12.5 millió pengőt adott a városoknak, ebből hatszázezer pengő Debrecenre jutott, százezer pengő a Tisza István-tér rendezésére, félmillió pedig az egyetemi internátusra. A többi városok olyan intézményekre kaptak pénzt, amelyek városi tulajdont képeznek, tehát ajándékot kaptak a kormánytól. — Egyetlen volt Debrecen, amely nem a maga részére kapott félmilliót, hanem az állam tulajdonát képező internátusra.

— Enne ellenére az ötszázezer pengővel mai napig adós a kormány. Méltóztassék a kormányt arra kérni, hogy a továbbiakban teljesítse — éspedig most már lehető rövid időn belül — a vállalt kötelezettségeit, hiszen az állam pénzügyi helyzete, kis jóakarat mellett megengedi a kötelezettségek teljesítését.

Dr **Kölcsey Sándor** polgármester: **Javasolom, méltóztassék bizottságot kiküldeni az elhangzottak megvizsgálására és jelentéstételre.** A bizottság tagjaiul ajánlom vitéz dr **Ilcssenyei Lajos, Böszörményi Béla és vitéz Berényi István bizottsági tagokat.**

A javaslatot egyhangúlag elfogadták.

Böszörményi Kálmán egyházi pénztáros tragikus halála

Városszerte mély részvétet keltett az a tragédia, melynek áldozata Böszörményi Kálmán, a debreceni ref. egyház egyik kiváló tisztviselője.

Böszöményi Kálmán 16 év óta tölti be az egyháznál a pénztárosi tisztséget a legnagyobb lelkiismeretességgel és buzgalommal. Felettes hatóságának legteljesebb elismerését érdemelte ki és általában mindenki becsülte és szerette. Teljesen érthetetlenül áll tisztelői és barátai előtt a tragédia, ami tegnap reggel történt. Ekkor ugyanis Böszörményi Kálmán revolverrel szájába lőtt. A golyó a fején haladt keresztül és már menthetetlen volt, a halál negyedórán belül bekövetkezett.

A tragikus végű tisztviselő bár nyugodtnak látszó, kiegyensúlyozot lelkü ember volt, azonban valószinüleg a világháborúból hazahozott sérülése sokszor ingerlékennyé tette és a legesekélyebb dologra rendkívül felizgatta magát. Most is egy ilyen pillanatnyi ingerlékenység vagy idegzavar lehetett a tragédia oka.

Böszörményi Béla vitézül résztvett, mint említettük, a világháborúban, háromszor sebesült meg. Hirtelen halálát felesége és két gyermeke gyászolja. Siposs Imre központi lelkipásztorra hárult az a nehéz feladat, hogy az özveggyel közölje a megdöbbentő hírt. Az urasszonyt mélyen lesujtotta férje elvesztése, aki amugyis csak családjának, szeretteinek élt munkáján kívül.

Földbirtokpolitikai vita a képviselőházban

A képviselőház tegnap folytatta a földbirtokpolitikai javaslat vitáját.

Meskó Zoltán azt fejtegette, hogy azoknak, akik a hazát védték a világháborúban, elsősorban kell földet adni.

Pápai István (MÉP) a kishaszonbérleti rendszert megfelelnek tartja.

Bodor Márton (nyilas) hibáztatta, hogy a képviselőház terme a javaslat tárgyalása alatt kong az ürességtől.

Felkiáltások a kormánypártról Miért vonultak ki a nyilasok ?

Ortutay Jenő szerint a javaslat kiegészítő része a honvédelmi javaslatnak Kell lennie egy kis darab rögnek, mely az embert leköti, amelyne kis jövedelme értékesebb, mint bármilyen külföldön szerzett nagy vagyon.

— Nem a magántulajdon intézményének megszüntetéséről van itt szó, hane marról, hogy a magántulajdon rendszerét igazságosabbá és szociálisabbá kell tenni. A házhelyek mellé két hold földet is kellene adni a község közelében.

Szemere Béla (nyilas) a javaslatot bírálta és kijelentette, hogy nem fogadja el.

Horváth Ferenc (MÉP) kijelentette, hogy az elhibázott földreformok miatt kellett újra foglalkozni a földkérdés megoldásával.

Malasits Géza arról beszélt, hogy a magyar nemzetgazdaság sem lesz egészsége saddig, amíg sokkal több önálló kereső egzisztenciát nem tudunk teremteni, mint amennyi ma van.

A vitát kedden foytatják.

Közegészségügyi, gyermekvédelmi reformok, szabad orvosválasztás kérdése és új irányu szociálpolitikai tervezet

Elismerés a rendőrség és csendőrség értékes működéséért

Budapest, október 20. A Ház együttes bizottsága pénteken folytatta a belügyi tárca költségvetésének a tárgyalását. Azokra az aggályokra, amelyek az ivóvízszerzésre költségvetésileg előirányzott összeget az ország szükségletéhez képest keveselték, kijelentette, hogy a költségvetésben előirányzott 461 ezer pengőn kivül a nagy beruházási programban öt évre elosztva még **6 milió pengő van erre a célra felvéve.** A közegészségügyi intézet az amely a legnagyobb erőfeszítésekkel törekszik arra, hogy a halandóság arányszámát, amely az utóbbi években amúgy is lényegesen csökkent, még jobban leszorítsa.

Rámutatott a miniszter a bábakérdésnek faluhelyen való rendkivüli fontosságára. Bejelentette, hogy a gyógyszerész törvényjavaslat készen áll s mihelyt a viszonyok megengedik, a törvényhozás elé terjeszti. A gyermekvédelemről szólva kijelentette, hogy annak mai rendezését nem látja eléggé megnyugtatónak és ezért a gyermekvédelem reformját beható megfontolás tárgyává teszi. Iparkodik falun a gyermekeknek napközi gondozását biztosítani és őket addig, amíg szüleik munkában vannak, felügyelet alá helyezni. A társadalombiztosításról szólva a belügyminiszter hangoztatta, hogy hosszabb idő óta foglalkozik a szabad orvosválasztás kérdésével. A kormány különösképen gondoskodni kiván a kárpátaljai inségesekről. Etéren nagy eredményt vár a háziipartól, amely nemcsak Kárpátalján, hanem az egész országban egyik eszköz arra, hogy a falu népét télen is megfelelő keresethez juttathassuk. Az eddig túlnyomó részben konzervativ tevékenység helyett szerves szociálpolitikai tevékenységre törekszik, amelynek lényege az, hogy ellenérték nélkül semmit sem juttatunk Ennek a meggondolásnak az alapján készül nagy szociálpolitikai reformjavaslata. A belügyminiszter végül örömmel vette tudomásul a felszólalók kijelentéseiből, mennyire értékelik a csendörség és rendőrség munkáját. Maga is készséggel állapítja meg, hogy ez **a két testület az utóbbi években óriási fejlődést mutat teljesítőképesség rátermettség és intelligencia tekintetében**

A bizottság a tárca költségvetését egyhangúlag elfogadta.

Magyar feltalálók sikere

Budapest, október 20. A Magyar Feltalálók Országos Szövetsége pénteken délután sajtóbemutatót rendezett, melyen négy magyar feltaláló találmányait mutatták be. Shumy Ottó gépész mérnök minden kívánságnak megfelelő lisztkonzervet állított elő. Faludy Gy. vegyészmérnök homogén-működé néven szemre, szagra, izre a legfinomabb kávéfajtákat megközelítő találmánya, a szívre nem káros, sőt frissítő hatású,

Nagy János magántisztviselő 11 konyhai hüvelyes veteményből növényhús néven táplálkozásra kiválóan alkalmas tápszert állított elő. Nagy feltünést keltett Koncz László iparmüvész plasztikus iparmüvészeti reklámfestése. **Végül bemutatták néhai Stengel Károly találmányát, a protogom gumi regeneráló és konzerváló szert.**

Agyonütötte kártyapartnerét, két évi fegyházra ítélték

Egy kártyaparti súlyos következményei kerültek a budapesti büntetőtörvényszék elé. **Papp Antal** gyárimunkás és **Zsemlye Lajos** péksegéd, augusztus 25-én a lóversenytéren leült kártyázni. Papp elnyerte Zsemlye pénzét. A péksegéd visszakövetelte a pénzt, — Papp azonban nem akarta odaadni. Veszekedni kezdtek, majd verekedésre került a sor. **Ennek során a péksegéd öklével úgy fejbeütötte a napszámost, hogy az eszméletlenül esett össze.**

Zsemlye megijedt és amikor látta, hogy társa minden élesztgetési kisérlet ellenére sem tér magához, a közeli kerepesi úti őrszemes rendőrhöz vitte. A rendőrnek azt mondotta, hogy a lóversenytéren találta eszméletlen állapotban az ismeretlen embert. A mentők Papp Antalt kórházba vitték, ahol néhány nap múlva **sérüléseibe belehalt.** A halálos ágyánál még elmondotta az izgalmas kártyaparti történetét. Zsemlye ellen halált okozó súlyos testisértés büntette címén emelt vádat az ügyészség.

A bizonyitási eljárás lefolytatása és a perbeszédek elhangzása után a törvényszék a péksegédet jogerősen kétévi fegyházra ítélte.

Vasúti vonatjáratok Mindenszentek napján a Köztemetőbe

Ismeretes, hogy Mindszentek napján milyen torlódás van a Köztemetőbe vivő villamoskocsikon és autóbuszokon. A város közönségének s elsősorban a város keleti és déli részén lakóknak az érdekeit kivánja szolgálni a MÁV üzletvezetőség oly módon, nogy a múlt évhez hasonlóan a Köztemetőbe igyekvő közönségnek kényelmesebb utazása céljából november 1-én Debrecen állomás is a Köztemető IV. számú kapuja között ingavonatpárt helyez forgalomba. Ezek a temetői menetek megállanak a Budai Ézsaiás uccánál, a városi fatelep melletti vámospércsi útátjárónál, a Temető uccánál, Debrecen Csapókertben és a Köztemető III. számú főkapujánál.

A temetői járatok Debrecenből 10 órakor, 13.40 órakor, 14.42 órakor 15.34 órakor, 17.05 órakor és 19.12 órakor, a Köztemető IV. kapujától pedig 10 óra 24 perckor. 14.04 órakor, 15.06 órakor, 15.58 órakor, 17.29 órakor és 19.36 órakor indulnak.

Fentieken kivül utasok fel- és leszállása céljából november hó 1-én a Köztemető IV. számú kapuja mellett megállítják a Debrecenből 8.15 órakor és 14.27 órakor induló, illetve Debrecenbe 11.40 órakor és 18.39 órakor érkező menetrendszerü személyvonatokat is.

Menetdíj szempontjából a Debrecen—köztemetői vonal két szakaszra oszlik.

Az első szakaszba tartozik Debrecen állomás, Budai Ézsaiás ucca, Vámospércsi út. Ezekről a Köztemetőig, vagy vissza a menetdíj 20 fillér, a menettérti menetdíj 40 fillér.

A második szakaszba tartozik Temető ucca, Debrecen, Csapókert, Köztemető III. és IV. kapuja. Itt a menetdíj az oda, vagy visszaúton 16 fillér, a menettérti menetdíj 32 fillér.

Zürich, okt. 20. **Több hadviselő és számos semleges ország példájára november 1-től kezdve Svájc is bevezeti az élelmiszerjegyrendszert egyelőre 7 élelmiszerre.**

Meghűléses betegségeknél,

rheumatikus és köszvényes fájdalmaknál, idegfájdalmaknál, fejfájásnál, valamint izületi- és tagfájdalmaknál, gyorsan és biztosan hatnak a Togal-tabletták. Orvosok ezrei ajánlják, tehát Ön is bizalommal vásárolhatja. Tegyen még ma egy kísérletet. Kérje kifejezetten a kiváló hatású Togal-t. Teljesen ártalmatlan. Minden gyógyszertárban P 1.60.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám. Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás), éjjel 27-89, 11-33. Előfizetési árak havonta 3.— pengő, negyedévenkint 9.— pengő, félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő. Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, okt. 21—28-ig: „Megváltó", Piac ucca 18. telefon: 14—69. — „Tisza", Magoss György-tér 9., telefon: 24-52. — „II. Rákóczy", Külsővásár-tér, telefon: 23-43. szám. — „Sztankay". Szent Anna ucca 64., telefon: 25-58.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Emlékezzünk

1915 okt. 21. Kimagasló személyes vitézléssel, elszánt és ügyes vezetéssel tünt ki Tarnay Árpád, volt debreceni 2. honvéd huszárezredbeli tartalékos főhadnagy a Stochod és Styr folyók közében lefolyt harcokban. Ezen a napon szakaszát meglepő gyorsasággal az oroszok oldalába vezette, ott tűzzel rajtuk ütött és támadó lövészosztályunk felé szorította őket. Ennek köszönhető, hogy több mint 100 orosz fogságunkba esett és három géppuskát zsákmányoltunk.

A 3. osztályú katonai érdemkereszt lett a jutalma.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a református templomokban:** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Bodonhelyi József, délután 5 órakor Szenes László. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor dr Soós Béla, 11 órakor Szenes László. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor dr Bartha Tibor, délután 5 órakor Hézser Zoltán. — Károli Gáspár-téri templomban délelőtt 9 órakor Kolozsváry Kiss László, délután 4 órakor Telkes György — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Molnár Gyula, délután 5 órakor Kulcsár Dezső. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor dr Hegyaljai Kiss Géza, délután 3 órakor Márki Kálmán. — Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Szilágyi László. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 3 órakor Orosz János. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor Vándor Ernő, délután 3 órakor dr Dancsházy S. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Kulcsár Ferenc, délután 5 órakor Kulcsár Ferenc. — Nyulasi állami iskolában délelőtt 10 órakor Jánossy I. Tégláskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor Birinyi János. — Egyeken délután 3 órakor Siposs Imre. — Téglavetői gyülekezeti házban délután 3 órakor Kováts Árpád. — Wolaffka-telepi olvasókörben délután 3 órakor Kovács József. — Horthy kórházban délelőtt 9 órakor Nagy Sándor. — **Egyetemi istentiszteletek:** fél 12 órakor a Kollégiumi Oratóriumban: „Te vagy a felelős" címen prédikál dr Soós Béla ref. lelkipásztor. — **Tanyai istentiszteletek:** Ondód II. Vedres dülő délelőtt 9 órakor Rápolthy Árpád. — Kunpálhalma délelőtt 11 órakor Rápolthy Árpád. Bánk délelőtt 10 órakor Biró Béla. — Haláp délelőtt 9 órakor László L. Elek. — Állóhegy délelőtt 11 órakor: László L. Elek. — Pipóhegy délután 2 órakor: László L. Elek. — Pac délelőtt 10 órakor Papp Géza. — Mézeshegy délután 2 órakor Papp Géza. — Macs délután 2 órakor Kurucz József. — Pallag délelőtt 9 órakor dr vitéz Szabó Endre. — Szikgáton délután 3 órakor vitéz Szabó Endre. Kishegyes délelőtt 10 órakor Kiss István. — Kösélyszeg délután 2 órakor Kiss István.

— **Római katolikus miserend a Szent Anna uccai plébánia templomban és a kápolnákban.** Rendes vasárnapi miserend. Misekezdetek reggel 6, 7, 8 9 órakor. Fél 10 órakor nagymise, melyet tart Láng Pál pápai kamarás. Szentbeszédet mond Lengyel László. A további miskezdetek 11 háromnegyed 12 és félegy órakor. A kertségekben és a kápolnákban a múlt vasárnapi miserend az irányadó.

— **Az evangelikus templomban** vasárnap délelőtt 9 órakor középiskolai ifjúság egyházi énekórája. Utána pedig exhortációt tart Labossa Lajos. — Délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet, prédikál: Pass László. — Délután 3 óra 30 perckor a középiskolai fiútanulók bibliaórája a tanácsteremben, Labossa Lajos vezetésével. — Este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet, — prédikál: Krecsák Kálmán.

— **Dr Szentpéteri Kun Sándor tb. főügyész.** Lossonczy István főispán a közgyűlés végén bejelentette, hogy a délelőtt tisztiügyésszé megválasztott dr Szentpéteri Kun Sándor tiszteletbeli tiszti főügyésszé kinevezi.

— **Iskolai szünet lesz a középfokú iskolákban október 31-én és november 2-án.** A kultuszminiszter az állami, községi, társulati, felsőkereskedelmi és polgári iskolákban október 31-ére és november 2-ára iskolai szünetet engedélyezett. Minthogy a gimnáziumokban és liceumokban új rendtartásban és lizeumokban új rendtartásuk értelmében ezeken a napokon szintén szünet van, ennélfogva október 31-én és november 2-án valamennyi állami, községi, társulati és magán-, közép- és középfokú és szakiskolában iskolai szünet lesz. Az egyházi hatóság alatt álló iskolákra nézve az egyházi hatóság fog intézkedni.

= **Hölgytorna és gyermektorna.** Beíratkozás Kováts tanárnál, a piarista gimnáziumban.

— **Ménes Mihály emlékezete.** A tegnapi városi közgyűlésen Lossonczy főispán megnyitójában kegyeletes szavakkal parentálta az elhuyt Ménes Mihály bizottsági tagot s emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvben örökítette meg. Helyére dr Tóth Emilt hívta be a polgármester.

= **Vattay Margit tánciskolájában** október 27-én, zártkörű diák tánctan folyam kezdődik. Kossuth ucca 11.

— **A világitási vállalati státusrendezést elfogadta a közgyűlés.** A belügyminiszternek a városi világitási vállalat személyzeti szabályzatának felülbirálására küldött leiratát a kisgyűlési javaslat értelmében fogadta el a tegnapi közgyűlés. Elhatározták egy főmérnöki állás szervezését, a státusba kerülő pénzbeszedők létszámára vonatkozólag tudomásul vették a miniszter javaslatát és 25-ben állapitották azt meg, az eredetileg tervbe vett 45-tel szemben. A jutalmakkal és jutalékokkal kapcsolatban is a kisgyűlés javaslata értelmében határozott a közgyűlés, vagyis a jutalék legmagasabb mértékét az igazgatónál a törzsfizetés másfélszeresében, a többi főtisztviselőnél pedig egyszeresében, a jutalmat a tisztviselők havi törzsfizetésének kétszeresében állapitotta meg legmagasabb mértékként a közgyűlés.

— **Hirdetmény.** Debrecen város 24-én d. e. 9 órakor a Baromvásártéren nyilvános árverésen értékesíti a következő állatokat: 8 darab létszámfeletti koros és fiatal magyar bikát, 2 darab a város törzsgulyájából, ugyanebből származó 1 darab magyar tehenet idei üsző fiával, 1 darab vemhes tehenet, 2 darab 1 és féléves bikaborjut, a város törzsméneséből 1 darab 1 és féléves kanca és 1 darab 1 és féléves herélt csikót.

39-es Ezred Történet kapható!

Fűzött példány 5.— Pengő

Takarékosság R. T. irodájában

Debrecen, Deák Ferenc ucca 6.

Gombácsy György bűnügyében megkezdték az újrafelvételi tárgyalást

A debreceni törvényszék dr **Viszokay** tanácsa elé igen érdekes ügy került pénteken dél előtt. **Gombacsy** Györgynek, a Kereskedelmi Munkásbiztositó volt pénzbeszedőjének bűnügyében kezdték meg az újrafelvételi főtárgyalást. Ismeretes, hogy 10 esztendővel ezelőtt nagyarányú sikkasztásokra jöttek rá a debreceni fióknál. A bűnügyben szereplő pénzbeszedőt, aki ártatlanságát hangoztatta, de bizonyitani a nyugtákkal nem tudta, hogy a beszedett pénzeket átadta a hivatalnak, elitélték 3 évi fegyházra. Büntetése a Kurián jogerőre emelkedett és a Sopronkőhidai fegyházban elszenvedte már.

Tavaly július 27-én a posta egy csomagot kézbesitett ki **Gombacsynak.** A csomagban azok a nyugták voltak egy kötegben, melyekkel annakidején nem tudta ártatlanságát bizonyitani. A kisérő levélben megirta az ismeretlen, hogy az OTI debreceni épületénél történt átalakitások, hivatalrendezések során találta meg a nyugtákat és azért küldi el, hogy felhasználni tudja ártatlansága bizonyitására.

Gombácsy elvitte a megkerült bizonyitékot dr **Altdorffer** István ügyészhez és ezzel megindult az újrafelvételi eljárás, melyet dr Tóth Aurél védő kérésére rendeltek el.

A mostani főtárgyaláson Gombácsy ugyanazokat mondotta el védelmére, mint 10 esztendővel ezelőtt. Elmondotta, hogy kereste, de nem találta a nyugtákat, mert ismeretlen tettes elvitte azokat a fiókjából és csak most kerültek vissza egy ismeretlen jóvoltából.

A törvényszék egész nap tárgyalta pénteken a nagyarányú bünügyet. Sok tanut kikérdeztek, köztük **Zavilla** Dénest is, aki hivatalfőnöke volt Gombácsynak. A biróság előtt most is szemébe mondotta Zavillának Gombácsy, hogy a hiányzó összegeket neik adta át, a most megkerült nyugták is bizonyitják.

Zavilla tagadta, hogy a pénzeket átvette volna és a nyugtákon lévő aláirást nem ismerte el sajátjának.

A biróság elrendelte a törvényszéki irásszakértő megkérdezését a szombati folytatólagos főtárgyaláson.

x **Urikonyhán főzni, sütni** kitünő módszerrel hamar megtanulhat. Cim a kiadóban.

— **Államvizsgák** november 5-én Naményi Gyorsiró Gépiróiskolában (Rákóczi u. 17.) Uj kezdőtanfolyamok, haladótanfolyamok.

— **Elveszett a Kisállomástól** a (Hatvan, Péterfia ucca, Magoss György-tér) Horthy kórházig vezető útvonalon egy masni alakú arany bros. Becsületes megtaláló jutalom ellenében adja be e lap kiadóhivatalába.

— **Elfogadta a városi közgyűlés a tűzoltósági mászóháznak a kisgyűlés által megállapitott vállalatbaadását.** Eszerint a kisgyűlés által javasolt iparosok kapták a mászóház, szertár és istállók munkáját, melyre a közgyűlés kimondta a sürgősséget.

x **Libaaprólék 70 fillér kilója,** libacomb 1.40 kilója, csapóuccai színházi átjárónál, libamáj 3 fillértől dekája. — Szombaton este 6 órától, vasárnap pedig 10 óráig nyitva.

— **Hirdetmény egy házalási engedély kiadásáról.** Közlöm a helyben lakó érdekelt hadigondozottakkal és tűzharcosokkal, hogy egy házalási engedély megüresedett és kiadásra vár. Felhivom ezért elsősorban a hadigondozottakat, továbbmenőleg a tűzharcosokat, hogy igényeiket a város polgármesteréhez címzett kérvényben az elsőfokú közigazgatási hatóságnál 30 napon belül jelentsék be. Hadirokkantakat, hadi özvegyeket, valamint tűzharcosokat kellő igazolás esetén, elsőbbség illet meg. — **Polgármester.**

Kitünő a salgótarjáni
„KALOR" folytonégő kályha s a
„LUNA" takaréktűzhely
nagy választékban kapható
SESZTINA LAJOS vasnagykereskedésben
Debrecen, Ferenc József u. 23.

— **A debreceni református egyetemi ifjúság számára** vasárnap, 22-én csendes nap lesz. Délelőtt fél 10 órakor a Kollégiumban csoportos biblia-tanulmányozás, melyet Kovács József foglal össze. Egynegyed 12 órakor egyetemi istentisztelet, melyen dr Soós Béla „Te vagy a felelős" címen hirdeti az Igét. Délután egynegyed 4 órakor a kollégiumi lelkészképzőintézeti teremben Péter János budapesti lelkész tart előadást.

— **Felhivás a protestáns magyarokhoz.** Ünnepi különvonatok a budapesti Országos Protestáns Napok alkalmából. Az Országos Protestáns Napok alkalmából a vidéki nagyobb állomásokról Budapestre egy- és kétnapos 75 százalék kedvezményű különvonatok indulnak. Külön igazolványok megváltása kötelező. Igazolványok és a különvonati menetjegyek okt. 20-tól kezdődően a vidéki Máv. Hiv. Menetjegyirodákban, ahol ilyenek nem működnek, a fővonalak nagyobb állomásainak pénztáránál, f. hó 23-tól kezdődően kaphatók. Az ünnepségek programramjáról, valamint az ünnepi különvonatok igénybevételét illetően részletes ismertetők ugyanott kaphatók.

— **Az értelmiségi kormánybiztoshoz beadványt adtak,** melyben kérik, hogy rendezzenek átképző tanfolyamokat az állásnélküli kereskedősegédek részére. Jelenleg 700 állástalan kereskedősegéd van. Az öregebb, régóta szolgáló kereskedősegédeket önállósitáshoz kellene segiteni kedvezményes kölcsönökkel.

— **Romániában a bíróságok a kommunista szervezkedőket egymásután ítélik el.** A csernovici biróság 17 zsidót ítélt el kommunista szervezkedés miatt, köztük volt egy 17 éves leány is, aki 3 évi börtönbüntetés tkapott.

Színház, Film, Szórakozás

CSOKONAI SZINHÁZ MÜSORA:

Okt 21-én d. u.: **Szerelem gyümölcse.**
Október 21-én, este: **Csipetke.**
Október 22, d. u.: **Dalol a nyár.**
Október 22, este: **Csipetke.**
Október 23, este: **Öreg tekintetes.**

Délutáni előadások 4 órakor, az esti előadások pedig 8 órakor kezdődnek.

✸

A „Condor légió" spanyolországi hátborzongatóan érdekes, félelmesen valóságot adó képsorozata minden eddigi híradókat és eseményeket felülmúl, különös tekintettel a mai háborúra megnézendő.

✸

METEOR MOZI MÜSORA: Szombaton: 5, 7, 9 órakor: **Kék róka.** (Zarah Leander). **Híradó. — Holnap: Repülő ember.**

Uj városi állásokat szervezett a közgyűlés

Debrecen város törvényhatóságának közgyűlése egyhangulag elhatározta, hogy a városi kertészetnél egy új könyvelői állást szervez, mivel az itt levő három rendszeresített alkalmazott mindegyike kertészeti képesítés alapján nyert felvételt és a könyvelési ügyek ellátására új állás felállítása szükséges.

A Déri muzeumhoz is szervezett a közgyűlés egy második gyakornoki állást, amit főleg a Déri György és neje által ajándékozott gyűjtemény kezelése kapcsán megnövekedett munka tett szükségessé. A női iparostanoncisklához pedig egy új rajztanári állást szerveztek. Az elepi, kösülyszegi és álomzugi hatósági orvosi teendők ellátásával megbízták a nádudvari orvost 456 pengő tiszteletdíj ellenében. Két új erdőőri állást is szervezett a közgyűlés, amely engedélyezte az ADOB-os kisegítő alkalmazottak alkalmazását az 1940. évre is.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter az OTI-nál az elsőfokú biztosítási tisztviselők létszámába Jelenyik Teréz debreceni díjnokot a négy középiskola elvégzéséhez kötött másodfokú állami gyakornokok részére megállapított illetményekkel ideiglenes minőségű intézeti elsőfokú biztosító gyakornokká kinevezte.

— **Egy amerikai gazda nagy feltűnést ért el** azzal, hogy a tyúkjai piros tojást tojnak. A gazda paprikát ad enni a tyúkjainak és attól piros a tojás.

— **Elfogták a húsz év előtti gyilkosság tettesét Mohácson.** A rendőrség razzia során elfogott egy cigányt, aki magát Petrovics Jánosnak mondota. Kiderült, hogy Kolompár Sárközi Gusztáv az igazi neve és ő gyilkolta meg 20 esztendővel ezelőtt Dévaványán Rafael Mária 27 éves cigányleányt. A gyilkos cigány, hogy az újjlenyomatokról ne ismerjék fel, minden ujján felhasogatta a bőrt és maró fekete folyadékkal kente be.

— **A szovjet választat a volt lengyel területen.** Az orosz csapatok által megszállott lengyelországban október 22-én tartják meg a nemzetgyűlési választásokat. A képviselőjelöltek listáján 911 személy szerepel, 788 férfi és 123 nő. Ebből 152 munkás, 638 paraszt és 121 szellemi munkás. Nemzetiségre nézve 693 ukrán, 105 lengyel, 75 zsidó és 38 orosz. A jelöltek listáját a parasztok, ideiglenes hatóságok és katonai parancsnokságok állították össze.

— **Sorozatos halálos gázolásokat** állapítottak meg a székesfehérvári Hoffmann henlesárugyár teherautójával kapcsolatban. Az autó tulajdonosát Hoffmann Józsefet, aki a napokban Balatoni Károly vendéglős feleségét és leányát gázolta el, letartóztatták. Míg az autó gazdája a rendőrségen volt, a teherautó új vezetője ismét halálos gázolást követett el.

Arányosabb körzeti beosztást a törvényhatósági választásokra

Tárgyalta a közgyülés a választókerületekről és az egyes választókerületekben választandó törvényhatósági bizottsági tagok számáról alkotott szabályrendelet módosításának ügyét is. Dr Balogh Sándor főjegyző terjesztette elő a módosítást.

Dr **Vásáry** István a javaslatot nem fogadta el. Helyette határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben arányosabb beosztásban osztotta fel a körzeteket, úgy hogy ne legyen nagy különbség az egyes körzetek között. Példákkal illusztrálta, hogy **egyes körzetekben 740, másokban 310—340 ember választ ugyanannyi törvényhatósági bizottsági tagot**, tehát mintegy 400 embert megfosztanak a politikai jogaitól, mert hiszen ugyananyi bizottsági tagot választanak, mint az a körzet, ahol csak 340 ember választ. Sokan támadták azért a beosztásért, amelyet az ő idejében csináltak. Akor sem volt egyenlőség, de ilyen nagymértékű, mint amilyen most lesz, nem volt. A benyujtott tervezet elkészítésénél semmiféle pártpolitikai szempont nem vezette.

Dr **Balogh** Sándor válaszolt és kijelentette, hogy a beosztás majdnem ugyanaz, mint a régi és az arány is megmaradt.

Dr **Vásáry** István viszonválasza után dr **Kölcsey** Sándor polgármester magyarázta meg, hogy az eltolódást az okozta, hogy páros számokkal kellett dolgozni, vagyis minden körzet páros létszámú bizottsági tagot kell, hogy válasszon. Az 1900 szavazóval bíró körzet 6 bizottsági tagot választ, az 1400-as kettőt és az 1700-as négyet. Tehát 200—200-as ugrással majdnem matematikai arányosítással történt a beosztás. Balogh Sándor munkáját semmiféle politika nem vezette.

A közgyűlés ezután elfogadta az eredeti módosító javaslatot.

Besurranó tolvaj ravasz trükkje

Horváth Gusztáv szatócs Dégenfeld tér 1. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen egy fiatal besurranó tolvaj ellen. A kifutógyerek kinézésű fiatal fiú este bement az üzletébe és szappant kért. A kereskedő felmászott az állványra, hogy a magas polcon levő szappant levegye. Ezalatt az idő alatt a vásárló fiú kirántotta a kassza fiókját, kivett belőle 32 pengőt és zsákmányával elfutott. A rendőrség megindította az ügyben a nyomozást.

— **Közjegyzői kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. Gaszner Gyula hajdúszoboszlói kir. közjegyzőhelyettest Galántára kir. közjegyzővé kinevezte.

— **Budapesten 400 aszpirinnel mérgezte meg magát** özv. Király Jánosné 34 éves asszony. Férje utáni bánatában akart megválni az élettől. Állapota életveszélyes.

— **A német munkaszolgálat keretében** több, mint 100.000 német leány dolgozik már az aratási munkálaton a fiukkal együtt 600.000-en vettek részt.

— **Az anyagyilkos halálos ítéletet kért** maga ellen és nem nyugodott meg a törvényszék által kiszabott tízévi fegyházban. A gyilkos, Vig János 34 éves csányteleki földmíves, az édesanyját verte agyon egy vasruddal. A tábla 15 évre emelte fel a büntetést, a Kuria most életfogytiglani fegyházra súlyosbította.

— **A román állampolgársági lajstromba** való utólagos bejegyzés határidejét 1940 február elsejéig meghosszabbították. Aki eddig a határidőig nem gondoskodik bejegyeztetéséről, azt úgy tekintik, mint aki lemondott román állampolgárságáról.

— **Budapesten internálta a rendőrség** Fényes-Flesch Kálmán álhírlapírót.

— **Borzalmas bűncselekmény történt** Balea községben, Romániában. Hirtelen megőrült egy parasztasszony és kis unokáját bedobta a kemencébe és elégette. A gyermeket az ágyból kapta fel ahol aludt és úgy dobta a kemencébe.

— **A déltengeri Tabar nevű szigetecskén** királlyá választották a maorik Pettersen Frigyes svéd orvosnövendéket, aki most a szigetet a svéd állam védnöksége alá akarja helyeztetni.

Időjárás

A magyar medencében az északnyugat felől beáramló hűvös levegő a mai napos is éles hőmérsékleti ellentétet okozott. Az ország északnyugati részén 12—14 fokig, középső részén 18—20 fokig, délkeleten 24 fokig emelkedett a hőmérséklet. Az ország északnyugati felében több helyen volt kisebb záporeső, a délnyugati és esti órákban a hűvös levegő beáramlása megerősödött és a Dunántúl nagy részén esőt idézett elő.

Jóslás: Az élénk északnyugati szél az ország délkeleti felére is átterjed. Változó felhőzet, több helyen, holnap már az ország délkeleti felében is eső. A hőmérséklet délkeleten is csökken.

— **Elgázolta a motorkerékpár.** Molnár Józsefné, fodrász neje, Csörsz utca 16. szám alatti lakost, amint kerékpárjával a Nyomtató utca sarkán haladt egy motorkerékpáros elgázolta. Terdén szenvedett sérülést, melyet a mentők kötöztek be.

— **Megharapta a kutya.** Számadó Pál 9 éves iskolai tanuló, Endre utcai lakost, amint az iskolából hazafele ment a Kuruc utcán, egy kóbor kutya jobblábán megharapta. A mentők részesítették első segélyben.

— **Levágta négy ujját a körfürész.** Ifj. Bánky Lajos 19 éves Dézsi András utca 13. sz. alatti lakosnak a Máv műhelytelep famegmunkáló helyén a körfürészgép négy ujját összeroncsolta. A mentők részesítették első segélyben.

— **Megszavazta a közgyűlés a tanyai iskolák létesítésére megállapított összeg felemelését.** A három új tanyai elemi iskola felépítéséhez a város hozzájárulásaként a már megszavazott 100.000 pengőn kívül 24.000 P ujabb kölcsön felvételét határozták el.

— **A férj megseprűzése válóok,** — mondotta ki a Kuria egy perben, melyet egy gazdag vállalati igazgató felesége indított férje ellen, kérve havonta 250 pengő tartásdíj megfizetését. A pert az asszony elvesztette, mert a férj igazolta, hogy őt felesége megbocsájthatatlanul megsértette, mert az utcán seprűvel ütlegelte.

— **Angliában német léggömböt találtak** és a főhadiszállásra akarták szállítani, de nem tudták, mert a léggömb vezetéke a villanyvezetékhez csapódott és a kicsapódott szikrák felgyujtották a léggömböt.

Olcsó lakásra nincs gondja,
Ha megszáll a METROPOLE-ba!
Pesten, VII. Rákóczi út 58.
Kényelmes, meleg folyóvíz, telefonos szobák P 5.—től.
Remek konyhával, válogatott fajborokkal, hangulatos cigányzenével várja kedves vendégeit a volt miskolci BÖCZÖGŐ.

Gyászrovat

Klement József 67 évében elhunyt Temetése ma délután 4 órakor lesz a Köztemető 2. számú ravatalozójából. Engesztelő szentmise hétfőn reggel félnyolc órakor. — Lakás: **Eötvös ucca 78. szám.** — Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Varga Benjámin 71 éves ref. temetése szombaton délután 4 órakor lesz a köztemetői 3-as teremből. Lakás: Hajó ucca 5. — **Pusztai** temetkezési intézet.

SIRKOAVATÁS
Rosenthál Pálné
sírkőavatása 1939 október 22-én Vasárnap délután 2 órakor lesz az izraelita temetőben

Felhívás

47507. A honvédelemről szóló 1939 II. tc. alapján felhívom azokat az 1901, 1902. 1903 és 1904 évben született Debrecenben lakó hadköteleseket, akiknek gépjárművezetői igazolványuk van, — hogy összeírásuk végett a polgármesteri VI. katonai ügyosztályon, Kossuth ucca 20. szám alatt (első lépcső, III. e. 92 B helyiségben délelőtti hivatalos órá alatt) 8 órától 14 óráig, mielőbb személyesen jelentkezzenek.

A személyesen jelentkezők hozzák magukkal születési anyakönyvi kivonatalkat, továbbá foglalkozásukat és képesítésüket, valamint illetőségüket, illetve állampolgárságukat igazoló bizonyítványaikat (iskolai bizonyítvány, tanoncszerződés, munkakönyv, cselédkönyv, illetőségi és állampolgársági bizonyítvány stb). A jelentkezési és megjelenési kötelesség elmúlasztása a honvédelemről szóló 1939 II. tc. 177 paragrafusa értelmében — amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — 2 hónapig terjedhető elzárással büntethető s hogy a jelentkezési kötelezettségnek, valamint általában a honvédelemről szóló 1939 II. törvénycikkel bevezetett hadkötelezettségnek elmúlasztását a közhírré tett fehívásnak, vagy a fenthivatkozott törvénycikkből folyó kötelezettségnek nem ismerése nem mentheti. **Polgármester.**

Mindenszenti koszorú és virág árusításról

47252. A folyó évben a mindszenti koszorú és virágárusítását a városháza hátamegett a Városház uccában és a Szent Anna uccán mindkét fasorban a városi hatóság által megjelölt helyen engedélyezték. Az alkalmi árusítást folytatni szándékozók 2 pengős okmánybélyeggel, vagy szegénységi bizonyítvánnyal ellátott kérvényeiket az elsőfokú közigazgatási hatóságnál mielőbb mutassák be.

Iparjogosítvánnyal, vagy termelői igazolvánnyal nem rendelkező kérelmezőknek a kérvényezéssel egyidejüleg két megbízható tanú aláírásával kiállított nyilatkozattal, vagy más hiteltérdemlő módon kell igazolni azt is, — hogy a virág, növényzet, vagy koszorú, kitől és milyen mennyiségben szereztetett be. Kertészek és virágkereskedők a Kossuthuccai virágpiacon árusítanak. **A mindszenti koszorú és virág árusítást kizárólag október hó 29, 30, 31 és november 1. napján ehet gyakorolni.**

Közgazdaság

TERMÉNYTŐZSDE.

Búza tiszavidéki, felsőtiszai, dunatiszaközi, fejérmegyei, dunántúli s kisalföldi 77 kg-os 19.65, 78 kg-os 20.15, 79 kg-os 20.45, 80 kg-os 20.65, rozs pestvidéki 14.10—14.15, rozs más 14.20—14.40, takarmányárpa elsőrendü 16.60—17.00, középminőségü 16.30——16.50, sörárpa kiváló 21—22.—, prima 19.50—20.50, sörárpa 19.—19.50, zab elsőrendü 18.95—19.25 középminőségü 18.80—18.90, tengeri 19.15—19.35, korpa 13.60—13.75, 8-as liszt 15.85—16.25. P.

SERTÉSVÁSÁR.

A pénteki ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 471 darab sertést. A vásári állományból angol hússertésfelhajtás 100 darab. Az arányzat változatlan volt. Árak: szedett sertés II. 91—96 fillér, III. 76—88 fillér, angol tőke sertés 100 fillér, exportzsir márkázott 160 fillér különként.

SPORT

Kitünően sikerült a kat. gimnázium és a ref. gimnázium közötti atletikai viadal

A versenyt végeredményben 107-105 arányban a kat. gimnázium csapata nyerte meg

Pénteken délután nagy érdeklödés mellett fejezték be a református gimnázium és a katolikus gimnázium közötti atletikai versenyt. A nagyerdei Stadionban rengeteg diák gyült össze, köztük szép számmal lányok is. A közönség soraiban megjelent **Gáspár Gy.** tankerületi felügyelő, a tankerületi főigazgatóság képviseletében, továbbá dr **Kun Sándor** ref. gimnáziumi igazgató s mindkét intézet részéről több tanár.

Az atletikai viadal két napon keresztül tartott. A verseny befejezésekor közvetlenül a díjkiosztás előtt **Gáspár Gyula** lelkes szép beszédet mondott, — melyben köszönetét fejezte ki a két tanintézet tanári karának a megrendezett viadalért s további nemes küzdelemre buzdította az ifjúságot. Hangoztatta, hogy a hazának ilyen edzett s elszánt emberekre van szüksége.

A verseny eredménye a következő :

100 m. síkfutás : 1. Ferenczfalvy Kálmán (Kg.) 12.1 mp. 2. Hámory János (Kg.) 12.3 mp. 3. Balla Sándor (Rg.) 12.3 mp.

Rúdugrás : 1. Tökés Ottó (Rg.) 280 cm. 2. Hámory János (Kg.) 270 cm. — 3. Szabó Endre (Rg.) 270 cm.

Gerelyvetés : 1. Kobl Dezső (Rg.) 40 m. 2. Bánky László (Rg.) 38.94 m. 3. Balla Sándor (Rg.) 33.50 m.

Távolugrás : 1. Hámory János (Kg.) 612 cm. 2. sigó Károly (Rg.) 594 cm. 3. Kobl Dezső (Rg.) 584 cm.

200 méteres gátfutás : 1. Bohn András (Kg.) 30.5 mp. 2. Bánky László Rg. 30.6 mp. 3. Tóth Miklós (Kg.) 30.7 mp.

5x100 méteres staféta : 1. Kat. gimn. csapata (Hámory J. Lunecsek V. Fürjes L. Bezerédy K. és Ferenczfalvy K,) 1:1.3 mp. 2. Ref. gimnázium csapata, (Balla, Zsigó,, Horváth, Kobl, Tökés) 1:3 mp.

800 méteres síkfutás : 1. Puskás Pál (Kg.) 2 perc 19.9 mp. 2. Cserey Imre (Rg.) 2 perc 22 mp. 3. Zsiros Gyula (Kg.) 2 perc 24 mp.

200 méteres síkfutás : 1. Ferenczfalvy Kálmán (Kg.) 23.8 mp. 2. Hámory János (Kg.) 24 mp. 3. Zsigó Károly (Rg.) 24.4 mp.

Magasugrás : 1. Tökés Ottó (Rg.) 165 cm. 2. Péter András (Rg.) 160 cm. 3. Pataky Lászó 160 cm.

Súlydobás : 1. Kiss Ernö Márton Rg. 12 méter 28 cm. 2. Hámory János (Kg) 10 méter 13 centiméter. 3. Kobl Dezső (Rg.) 9 méter 91 cm.

400 méteres síkfutás : 1. Ferenczfalvy Kálmán (Kg.) 55.2 mp. 2. Dalmann Béla (Kg.) 56.1 mp. 3. Puskás P. (Kg.) 56.3 mp.

Diszkoszvetés : 1. Balla Sándor (Rg.) 30 méter 81 centiméter. 2. Kiss Ernő Márton (Rg.) 29 méter 75 centiméter. 3. Kobl Dezső (Rg.) 27 méter 67 cm.

Svédstaféta: 1. Katolikus gimnázium csapata, (Hámory, Lunacsek, Bohn és Ferenczfalvy) 2:15.5 mp. 2. Ref. gimn. csapata (Balla, Tökés, Zsigó s Slosser) 2:22 mp.

A versenyt végeredményben a piarista gimnázium (Kg.) nyerte meg 107: 105 arányban.

A három első helyezett éremdíjazásban részesül.

A kitünően sikerült versenyt a két intézet testnevelési tanára **Czuna Ferenc és Kovács György** vezetése s irányítása mellett **Kobl Dezső** és **Hámory János** végezte nagy ambicióval és körültekintéssel, amiért a legteljesebb elismerést érdemlik meg.

Három új játékos a Bocskai-ban. A 8:0-ás vereség hatása alatt a Bocskai erösítés után nézett. Három új játékossal folytat komoly tárgyalást a Bocskai : Berecz a Bocskai volt csatára, aki visszatért francia földről, az egyik Turay II. A Phöbus volt csatára, a másik és Pálya, Nemzeti a harmadik jelölt. — Mind jónevü játékos. A végleges megállapodást anyagi kérdések hátráltatják.

Sporthíradó

Ki lesz a Bocskai hatósági biztosa ? A Bocskai jelenlegi vezetősége — mint jelentettük volt — hatósági biztos kiküldését kérte Kölcsey Sándor polgármestertől, mint felügyeleti hatóságtól. Mint értesülünk a polgármester dr **Valló Antal** tb. tanácsnokot bizza meg a hatósági biztosi teendők ellátásával.

Ma, szombaton megkezdődik a középiskolai labdarugóbajnokság. Az első forduló mérkőzései: Kereskedelmi pálya 3 órakor (volt DKASE pálya) Felsőkereskedelmi—Piarista főgimnázium, vezeti Pál Antal, — DEAC pálya 3 órakor: Debreceni ref. főgimnázium—Fa- és Fémipariskola, vezeti Prém János.

A KISOK mérkőzések további beosztása különben a következő: október 28: Fémipar—Kereskedelmi, Piarista —Hajdúböszörményi ref. gimn. Október 31: Debr. ref. főgimn.—Felsőkereskedelmi, Hajdúböszörmény—Fémipar. Nov. 4: Fémipar—Piarista, Hajdúböszörmény—Debr. ref. gimn. Nov. 11: Kereskedelmi—Hajdúböszörmény, Piarista—Ref. főgimn. A mérkőzések kétszer 35 percig tartanak, csak 1920 és később született diákok játszhatnak.

A DVSC szombaton indul Fülekre. Budapesten át megy és ott is hál meg a csapat. Remélhetőleg jól játszik a DVSC, amelynek nehéz hetei következnek most, háromszor egymásután idegenben játszik, Füleken, Ungvárott a Rusj ellen, majd Munkácson és csak november 12-én játszik újra itthon, akkor meg az élen álló DiMÁVAG ellen küzd.

Budapest, október 20. Boldizsár Géza a Kispest FC játékosa, pénteken délben repülögépen utazott Bukarestbe, mint a válogatott csapat kaputartaléka A soproni LAFC—Lampar FC október 22-iki NBB mérkőzés Tolvaj Lajosnak, a LAFC játékosának válogatott szereplése folytán elmarad. A B) válogatott labdarugócsapat október 22-iki aradi szereplésére vonatkozólag Bukarestben tárgyalások folynak. Valószínü, hogy a mérkőzés létrejön. A zágrábi alszövetség meghivta a november 12-iki Jugoszlávia—Magyarország belgrádi válogatott mérkőzések napjára a B) válogatottat egy mérkőzés ejátszására.

A szövetségbe leérkezett a kereskedelmi miniszternek a sportolók vasúti utazási kedvezmény kiterjesztésére vonatkozó rendelkezése, amely szerint az utazó játékosok és játékvezetők 100 kilométeren aluli távolságnál személyvonati utazásnál szintén 50 százalékos kedvezményt kapnak. (MTI.)

— Az agy- és gerincvelő megbetegedéseinek kezelésénél a régóta bevált, tisztán természetes **Ferenc József** keserüvíz — korán reggel egy pohárral bevéve — a tápcsatornát alaposan kitisztítja, a további bélmüködést elősegíti, a gyomoremésztést megjavítja s fokozott anyagcserét eredményez. Kérdezze meg orvosát !

APRÓHIRDETÉSEK

Férfi alkalmazás

Kommenciós gazdasági cselédet keresek egy két nagyobb fiával, Fancsika 70. sz. Szigethy. Jelentkezés hétköznapokon, Diószegi útfél. 467

Gazdasági cselédet keresek nagy családút, — Fancsika 70. Szigethy. Diószegi útfél. 468

Szakképzett kertészt keresek hosszú bizonyítvánnyal, 14 holdas gyümölcsöshöz. Cím a kiadóban. 749

Jó munkás fodrászsegéd állandó munkára azonnal felvétetik, Török fodrász, Halköz. 807

Egylovas fuvaros állandó munkára, havi díjazással felvétetik, Hónig Rákosi cnö u. 4. 806

Könyvelő, vagy könyvelőnő, gyakorlott keresztény, azonnal felvétetik Ajánlatot a kiadóba, „Árúüzlet" jeligére kérünk. 798

Frohner szállodában éjjeli portás, nappali portafiú, egy fütő felvétetik. 794

Női alkalmazás

Két és féléves kisfiam mellé megbízható gyakorlattal biró asszonyt felvennék, elsejére. Cím a kiadóban. 705

Fodrásznőt keresek ki a vas- víz ondulálást és a manikürt tökéletesen birja. Állandó alkalmazásra, jó fizetéssel. Keretyó Sándor hölgyfodrász, Ungvár, Kishíd út 1. szám. 733

Idősebb asszonyt, nappali gondozásra keresek Érd : Kút ucca 34. sz., fodrászüzlet. 808

Beteg mellé jólelkü gondozót keresek. Cím a kiadóban. 707

Intelligens zsidó kisasszonyt keresek, kislány mellé. Haász, Hatvan ucca 53. 799

Állást keres nő

Németül beszélő fiatal zsidó nő ajánlkozik ház vezetönönek, gyermek mellé. Vidékre szivesen megyek. Fischerné Debrecen, Sas u. 2. Guttmannál. 774

Ajánlat

Zománctűzhelyek kétaknás kályhák, gyönyörü színekben, nagy választékban, Nagy vasüzletében, Csapókanyarban. 346 11. 13

Varrógép, kerékpár vétel, csere, eladás, kölcsönzés, javítások, jótállással, alkatrészek minden géphez Eisenberger, Csapó u. 101. sz. alatt. 337 11. 15.

Poloskaírtást ciángázzal lakások átvizsgálását felelősséggel vállalja Kiss ciánozó vállalat, Kigyó ucca 5. sz. 1134 11. 5

Őszi kalapujdonságok meérkeztek Modell után alakítás 1.50, vasalás 1 pengő, Aranynál, Sas u. 4. szám. 628 11 2

Villanykörte csere 20 fillér, rádiók, gramofonok, dísztárgyak, Vagyonmentő, Hunyadi u. 22. szám. 350 11. 13.

Varrógép, vétel, csere, s eladás. Javítások szakszerüen, legolcsóbban Keszler, Széchenyi ucca 1. szám. 517 11. 15

Varrógépjét szakszerüen jjavítja, **kerékpárját** mielőtt telelni letenné átzsírozza olcsón Nagy István, Széchenyi ucca 6. sz. 739 11. 19.

Ciánoztasson bizalommal a „Csala" ciánozó vállalattal, Rákóczi u. 9. szám. — Telefon : 14-27. sz. 1131 11. 20

Ifj. Fülöp Ignácnál — (Wesselényi u. 121.) telefon : 27-90. Cement, mész, oltott mész ismét kapható. 793

Bőrkabát, cipöt retikült villanygéppel festem — Nagy Károly Batthyány ucca 10. 789 11. 21

Élelmiszer, ital

Tokaji borozóba kitünő fajborok érkeztek, ötéves, zamatos, literje 1 pengő, Vár 2. 544 10 23

Teljes ellátás

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámra, Ferenc József út 59. telefon : 23-39. 800 vv

Járművek

Üzemképes, csukott 4 személyes Fordautó 250 pengöért eladó. Péterfia 48. Tóthné. 653 vv.

Kereslet

Aranyórát, láncot, brilliánsgyürüt, vagy ezekről zálogjegyet megvennék. Miklós u. 13. 35 22

Veszek bútort, zálogjegyet, varrógépet, irodaberendezést, mindenféle ingóságokat. Hívásra jövök. Csapó u. 16. szám. .325 11. 29

Hangszer

Jó zongorát keresek gyakorlás céljából. — Ajánlatokat ármegjelöléssel „11013" számra a iadóhivatalba kérek 796

Sunda pedálos cimbalom eladó. Csörsz ucca 17. Csigekert. 792

Bútor

Modern háló, ebédlő, rekamié, fotelek, szabóasztal, wertheimkassza antik komót. Dégenfeld-tér 6. 537 10. 31.

Eladó egy szekrény, két ágy, két éjjeliszekrény egy asztal s egy stelázsi Csemete ucca 4. 738

Tüzelő anyagok

Elsőrendü Ádámvölgyi köszén, retorta faszén kapható Grünfeldnél, Hatvan u. 21. 77 1. 30.

Tüzifát, szenet, vásároljon legolcsóbban Vágó tüzifa- és szénkereskedönél, Margitfürdő mellett, tel. : 10-24. 1080 vv

Vegyes

Zongorabérehető vázák, lámpák, divány, hintaszék eladó. Püspöki palota I. em. 9. 801

Butorozott szoba

Néhány olcsó havibéres szoba még rendelkezésre áll az Arany Bika szállodában. Kényelem s központi fütés, hideg, s meleg folyóvíz. Felvilágosítás egész nap. 763

Csínosan berendezett bútorozott szoba november elsejére kiadó. Arany János 18., 2 lakás. 678 vv.

Bőrgarnitúrával bútorozott uccai szoba kiadó Piac cca 77. I. 4. 787

Uccai csínosan bútorozott szoba, november hó 1-ére kiadó, Simonffy u 15. szám. 802

Kiadó nagylakás

Négyszobás, emeleti modern lakás, parkettes, november elsejére kiadó Károly Ferenc József út 23. sz. Megtekinthető d. e. 10—12-ig, délután 3—5 óráig. 1757 vv

Négyszobás, hallos, koz pontifütéses modern lakás, november elsejére kiadó. Simonffy 7. 775

Lakást keres

Keresek december 1-ig beköltözhető 3 szobás, s komfortos lakást, vagy családi házat. Ajánlatokat **Brüll Henrik** malom igazgatóhoz Karcag 773

Szép szoba és előszoba, vagy utóbbit helyettesitő konyhás főbérleti éves lakást keresek téli lakásul szolgálna, nyáron ugyanis Bocskaykertben lakom. Cim : Sexty Vásárpénztár 797

Egy szoba, konyha, s spájzos lakást keresek „Biztosfizető" jeligére a kiadóba kérek. 790

Ingóság eladás

Salgótarjáni, teremfütésére alkalmas jókarban levő kályha eladó Cím a kiadóban. 389 vv.

Kályhák, 6 darab, eladó **Hungária filmszinház buffé.** 500

Kirakat portal ajtók, s cserépkályhák, fürdőkád. Péterfia 61. sz. ház bontásából eladók. 702 10. 28

Folytonégő kályha, kisebb, olcsón eladó. Tanító ucca 18. sz. 783

Hosszú fekete télikabát fínom cuggoscipő eladó. József kir. herceg ucca 18. szám. 805

Áályha, Perpétum, zöld re zománcozva eladó. Kálvin-tér 5. sz., fodrászüzletben. 1236

Ingóságvétel

Zálogcédulát, látcsöveket, alpakka étkészleteket, régi bútorokat, régiségeket legmagasabb áron vásárol Ingóságközvetítő, püspöki palota, telefon : 11-99.

Gazd. terméyek

Száz darab málnatő 3 P Sesztina u. 4. (kisállomás mellett), eladó. 547

Ingatlan iroda

Házat, földet, házhelyet, szőlőt, mindenféle ingatlant legolcsóbban vásárolhat Nagy Sándor ingatlanirodájában, Csapó ucca 27. 797 10 30.

Eladó ház

Ipartelepes ház, 25 méteres műhellyel eladó. Cim : Kölcsön Segélyzőben. 779

Eladó házhely

Eladók 300 négyszögöles gyümölcsös parcellák. Sesztina ucca 4. Kisállomás mellett. 112 11, 8.

Eladó állatok

3 éves koca eladó. Szegfü ucca 9. 732

Szerkesztésért felelős:
PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős:
IFJ. SZIGETHY GYULA
igazgató
Kiadja és nyomja a
TISZÁNTÚLI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető:
SZIGETHY KÁROLY